

PTUJSKI TEDNIK

Štev. 46

Cena 15 din

PTUJ, 18. november 1960

Letnik XIII

Nas KUMENTAR

Čeprav so ljudje nestrpno pričakovali zasedanje Generalne skupščine, na katerem naj bi pretresali kongoško krizo, so bili nemalo presenečeni, ko je skupščina sprejela gansko, gvinejsko in nigerijsko resolucijo, da bi razpravo preložili. Na prvi pogled so menili, da je OZN zopet pokazala svojo popustljivost proti Kongu in da še vedno igra dvostransko igro. Toda zadeva je bila tukaj povsem drugačna in je OZN dejansko pokazala svojo pozitivno vlogo.

Afriško-azijske dežele so glasovale za preložitve debata, ker so zahodne sile podprle Belgije in povedale, da je belgijska prisotnost za Kongo primerna. Iz tega sledi, da so zahodne sile hotele podpreti pri splošni razpravi Kasavubuja, ki naj bi bil zakonit predstavnik Konga in to takšen predstavnik, ki bi ploskal prizadevanjem bivših kolonialističnih sil, da ohranijo nad deželo nadzorstvo za vsako ceno.

Za napadom na Dajala in s podporo Kasavubuja bi zahodne sile posredno napadle tudi OZN ter s tem zapletle položaj še bolj. Kongu bi preko OZN še bolj zabredel v spor med Vzhodom in Zahodom, tega pa afriške dežele niso hotele. Povedati moramo, da so zahodne sile s svojo akcijo razgale vse svoja prizadevanja — ohraniti Kongo zase za vsako ceno. Zato so zahodnjaki kaj radi v začetku krize govorili o vzhodni nevarnosti. Ko so uspeli zavreti pozitivna prizadevanja OZN in ko so dovolj utrili položaj vseh Lumumbovih nasprotnikov, so računali, da bodo sedaj v Generalni skupščini povsem ohromili še samo OZN ter pospravili Kongo v svoj žep.

Sedaj pričakujejo prihod komisije dobrih uslug. V Kongu menijo, da bo komisija razjasnila položaj ter podprla pozitivne sile okrog Lumumbe. Na prihod se pripravljajo tudi nasprotniki. Začeli so zbirati vojske, obenem pa so poskušali z aretacijo predsednika pokrajine Leopoldville Kamitatuja zavreti prizadevanja pozitivnih sil. Sedaj je vprašanje, ali bo OZN v odločilnem trenutku nadaljevala akcijo, ki jo je začela pretekli teden, ali pa bo zavzela zopet stališče nevtralnega opazovalca, ki preprečuje majhne krvočelnosti, ne posreduje pa pri urejanju velikih političnih nasprotij.

UPORI NA DVEH CELINAH

Upori v Gvatemali in Nikaragui ne bi bili niti tako zanimivi, če ne bi Kuba vnesla s svojo revolucijo novo vsebino tukajšnjemu političnemu vrenju. Čeprav ne moremo točno povedati, ali gre za poskuse, pešice ljudi, da bi pograbila oblast gvatemalskega in nikaraguijskega diktatorja, je važno, da so na zunanje-političnem področju že zapletli v upore Kubo in Honduras.

V Washingtonu so hitro sklicali interameriški odbor, ki je sprejel namig, da se je v gvatemalske notranje zadeve vplela Kuba. Takšno stališče najbolje ustreza Američanom, ki bodo lahko posredno pritiskali na Kubo. Honduras je zapleten v upore v toliko, ker so tam že pred leti zrušili diktatorski režim in sedaj menijo, da bo urejevanje razmer v Gvatemali in Nikaragui vplivalo tudi na slabljenje Moralesovega pozitivnega režima.

Neprijetne posledice lahko pričakujemo v področju srednje Amerike, ker so upore zatrli in ker bodo sedaj njihovi »veliki beli bratje« iz Washingtona poskubeli, da bodo iskali krivice za upore na Kubo.

Prejšnji teden je prišlo do oboroženega upora tudi v Južnem Vietnamu, kjer je na oblasti družina Ngo Din Diem. Upor so zatrli, toda dejstvo, da so skušali vreči diktatorsko družino, priča, da jim je dovolj režima, ki ga podpira Amerika. Državni udar je imel podobne smotre, kot spremembe v Južni Koreji, demonstracije na Japonskem in spremembe v Turčiji. Hoteli so zavreti samovoljo posameznikov in v okviru

Šolstvo v letu 1960 Za šolstvo vedno več sredstev

DOSEDANJI USPEHI ŠOLSKE REFORME NA OBC. OBMOČJU Čeprav je šolsko delo spremljalo vrsta težav, je šolstvo v ptujski občini doseglo v preteklih dveh letih pomembne uspehe. Postopno uvajanje novih učnih načrtov je zahtevalo marsikatero spremembo v metodično didaktičnem pogledu, potrebno je bilo najti kvalitetnejše oblike šolskega dela, ki bi ustrezale šolstvu in socialističnemu gledanju na vzgojo in pouk. V tej smeri so močno napredovale zlasti popolne osemletke, ki so s svojimi izkušnjami v marsičem izboljšale kvaliteto pouka.

Zaradi nekaterih ovir, zlasti kadrovskih, pa naši učiteljski kolektivi niso mogli organizirati celotnega življenja šole tako, da bi oblike in metode šolskega in izvenšolskega dela, medsebojni odnosi na šoli in povezava šole s komunalnim življenjem še bolj obogatili znanje učencev in jih še uspešneje oblikovali v zavestno člane socialistične družbe.

V skladu s resolucijo Zvezne ljudske skupščine o izobraževanju strokovnih kadrov je v teku tudi reforma pouka na obeh ptujskih vajeških šolah. Pouk na vaješki šoli za razne stroke se reformira, da se bodo oddelkom kovinarske stroke priključili tudi oddelki za odrasle, oddelki za doseglo kvalifikacije v industriji in oddelki za visokokvalificirane delavce. S tem pouka bo strnjena. Glede na obstoječe pogoje bi ostala na šoli tudi oddelka za oblačilno in plesarsko stroko. Oddelki za čevljarstvo, pekovo in brivsko-frizersko stroko se ukinejo, ker nimajo pogojev za obstoj na tej šoli.

Reforma pouka na vaješki šoli za trgovinsko stroko je izvedena v celoti. Zahteve učnih programov so se nekoliko zmanjšale, doba šolanja pa se je skrajšala na dve leti. Pouk daje večji poudarek strokovnim predmetom. Obe šoli sta z nedavno reformo prešli na periodični sistem pouka.

Na predlog občinskega sveta za šolstvo je OLO Maribor ustanovil v Ptujju I. in II. letnik Ekonomske srednje šole z administrativnim oddelkom. Vpis v to šolo je pokazal, da bo potrebno tej vrsti šolstva posvetiti v bodoče veliko več skrbi in vzporedno s tem dati pobude za ustanovitve novih sred-

njih strokovnih šol, predvsem tehniške srednje šole, ki ima za svoj razvoj izredno ugodno zaledje.

DRUŽBENO UPRAVLJANJE V ŠOLSTVU

Šolski odbori so se kot predstavniki družbenega upravljanja v šolstvu uspešno uveljavili. S še intenzivnejšim poglobljanjem v vse probleme našega osnovnega šolstva bo njihova družbena vloga prišla še bolj do izraza. Svet za prosveto je dajal šolskim odborom uspešne pobude za njihovo delo in je preko svojih članov in predstavnikov v šolskih odborih skušal vplivati, da bi se šolski odbori ne omejevali samo na materialne probleme šol, ampak da bi aktivno posegali v vsa področja šolskega dela.

Sedanjim šolskim odborom je potekla mandatna doba, zato bodo do spomladi na vseh šolah izvoljeni novi šolski odbori, da bodo lahko že v začetku prihodnjega šolskega leta pričeli s svojim delom. Po njihovi izvolitvi bo občinski svet za šolstvo organiziral krajši seminar za njihove člane.

MATERIALNO STANJE ŠOLSTVA IN INVESTICIJE

Materialno stanje šol ne nudi najugodnejših pogojev za uspešni razvoj šolstva v smeri novih reformnih prizadevanj. Tudi preskrba z učili je zelo pomanjkljiva, najbolj občutno pa je pomanjkanje šolskega prostora. Večina učilnic že davno ne ustreza zdravstvenim in higienskim zahtevam. Pomanjkanje učilnic je prisililo nekatere šole, da so uvedle tretjo izmenjo pouka, med njimi tudi nekatere ptujske. Zlasti v Ptujju je ta tistika zelo občutna, to pa predvsem zaradi formiranja I. in II. letnika učiteljskega, ekonomske srednje šole in vrste najrazličnejših oddelkov za odrasle. Zato je svet za prosveto naročil izdelavo potrebne dokumentacije za zgraditev nove osemletke v Ptujju. Gradnja se bo pričela v I. 1961. Prav tako je tudi izdelava projekta za šolo v Kozmincih v svoji zaključni fazi, tako da se bo gradnja pričela predvidoma že to jesen ali pa spomladi 1961.

Lani je poleg 25,5 milijonov dinarjev proračunskih sredstev, ki so bila namenjena za materialno vzdrževanje šol, bilo potrošeno

še 26.067.510.— dinarjev občinskih in 12.024.542 din okrajnih sredstev za dograditev nove šole v Kidričevem, nadzidavo šole Breg, obnovo šol na Polenškem in v Zetalah ter za ureditev električne instalacije na šoli Rodni vrh. Tu so všteta tudi sredstva za nabavo šolske opreme za okrog 12 učilnic v znesku 3.500.000 din. Z novogradnjo v Kidričevem in nadzidavo šole Breg smo pridobili 9 novih učilnic v izmeri 525,6 m². Tako je znašala povprečna površina učilnic v letu 1959 1,11 m² na učenca.

V letu 1960 je ObLO investiral nadaljnja sredstva v znesku 49.250.000 din in to 20.000.000 din za zgraditev šolskega paviljona v Ptujju, 25.750.000 din za zaključna dela pri nadzidavi šole Breg in 3.500.000 din za nabavo opreme za paviljon ter nekatere zunanje šole. V naslednjih letih bodo investirana še nadaljnja sredstva za novogradnje v Ptujju, Kozmincih, Gorišnici, Majšperku itd. ter za obnovo šol v Zetalah, Podlehniku in Juršincih.

KADROVSKA VPRAŠANJA

S problemom pomanjkanja učnega kadra se borimo v ptujski občini že vrsto let. Mnoge šole

Nadaljevanje na 2. strani

KG „Haloze“ tudi letos kandidat za zvezno nagrado

Kmetijsko gospodarstvo »Haloze« je letos drugič uspešno z vinogradniškim proizvodnim poskusom na 10 ha površin vinograda v Mestnem vrhu, Turškem vrhu, Hrastovcu in Majskem vrhu. Rezultat poskusa je bil 12.000 do 19.000 kg grozdja na ha vinograda. S tem uspehom je kmetijsko gospodarstvo »Haloze« izpolnilo pogoj za razpisano zvezno nagrado, ki jo dobijo tekmovalci z najboljšimi poskusnimi uspehi.

Kmetijsko posvetstvo »Haloze« je sprejelo pogodbo za proizvodne poskuse na območju svojih vinogradov za sorte rizevanec, neuburgovec, laški rizling in šipon. Po pogodbi za poskusno proizvodnjo bi morali pri sortah rizevanec in neuburgovec doseči 12.000 kg grozdja na 1 ha vinograda, pri sorti laški rizling in šipon pa 15.000 kg na 1 ha. Pri rizevancu so dosegli skoraj 20.000 kg grozdja na 1 ha vzorno negovanega in varovanega vinograda.

S proizvodnimi poskusi so bile zaposlene poskusne ekipe, ki so jih vodil Ivan Skočir, Jože Krizancič, Jože Reisman in Anton

Horvat. Ekipe so se točno držale navodil in norm elaboratov poskusne proizvodnje. Tako so zagotovile s pogodbo določen uspeh poskusov ter pripomogle, da je gospodarstvo »Haloze« letos že drugič med najboljšimi tekmovalci v državi.

Pri poskusni proizvodnji so s proizvodnimi elaborati določeni vsi pogoji glede trte, njene lege, nege in varovanja pred škodljivci in boleznimi. Poskusne ekipe so že ob lanskem prvem tekmovalstvu dosegle namen poskusnih tekmovalcev na območju Jugoslavije, zato jim je bilo letos delo precej olajšano. V nekaterih primerih so dosegli izboljšave. Doslej pridobljene izkušnje jim bodo koristile v bodoče, če se bo gospodarstvo »Haloze« odločilo za nadaljnjo poskusno proizvodnjo.

Letošnje rezultate poskusne proizvodnje sta preverila inž. Janez Sitar iz Zbornice za kmetijstvo v Ljubljani in Branko Gorup, kmetijski inšpektor pri Občinskem odboru v Ptujju ter sta ugotovila, da je gospodarstvo »Ha-

loze« izpolnilo vse pogoje pogodbe in visoko preseгло pričakovane uspehe.

Z doseženimi uspehi je gospodarstvo »Haloze« dokazalo, da je mogoče tudi na tukajšnjem vinogradniškem območju doseči vrhunske pridelke grozdja ob izpolnitvi vseh pogojev za take uspehe in ob upoštevanju vseh dosedanjih izsledkov za proizvodnjo grozdja sortnih trt.

Poskusne ekipe sta pohvalila člani komisije za ugotovitev uspehov zveznega tekmovalstva. Delo po proizvodnih elaboratih, so vestno opravile in s tem pripomogle, da je bil dosežek nadvse zadovoljiv uspeh, s katerim je gospodarstvo »Haloze« v zveznem merilu uvrščeno med gospodarstva z najboljšimi uspehi letošnje poskusne proizvodnje. Temu mestu primerna bo tudi zvezna nagrada. Lani so dobili prvo nagrado v višini okrog 1 milijona dinarjev. Kmalu bodo zvedeli, kako bo z letošnjo zvezno nagrado.

G. V.

Svečan pričetek sindikalne politične šole Ptuj

V torek, 15. novembra 1960, je bil v Ptujju v veliki dvorani Občinskega komiteja ZKJ svečan pričetek Sindikalne politične šole v novem šolskem letu 1960/61.

V imenu Delavske univerze Ptuj je Sindikalno politično šolo otvorila Meta Feldinova, ki je v svojem govoru orisala pomen šole, ki jo ima v družbeno-ekonomskem izobraževanju kadrov sindikalnih organizacij in organov delavskega samoupravljanja. Nato je izročila Sindikalno politično šolo, ki je oddelk družbeno-ekonomskega sektorja Delavske univerze Ptuj v vodenje upravniku Zupančiču Dragu ter zaželela vsem slušateljem obilo uspehov.

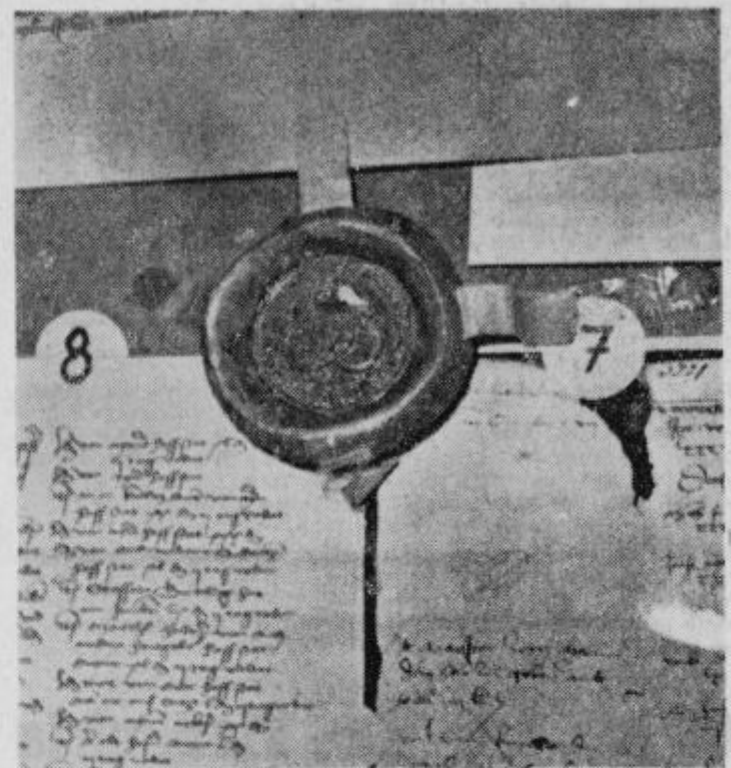
Nato je o sedanjem delu šole govoril upravnik Drago Zupančič. Prvi letnik je uspešno zaključilo 43 slušateljev. Mnogi izmed njih, ki so končali šolo, so se že močno uveljavili v delu in so na vodilnih mestih v sindikalnih podružnicah, kjer marljivo in požrtvovalno delajo. Nekateri so se vpisali v srednje strokovne šole, eden izmed njih pa obiskuje višjo kadrovsko-

socialno šolo v Kranju. Ob koncu je želel vsem slušateljem mnogo uspehov.

Podpredsednik Občinskega sindikalnega sveta Ptuj, Jože Skerlavnik, je poudaril potrebo po čim načrtnejšem družbeno-ekonomskem izobraževanju vodilnih kadrov sindikalnih organizacij in organov delavskega samoupravljanja, ki so ga osvojili v Ptujju zelo dober in ga je potrebno stalno izpopolnjevati. Podčrtal je nujnost družbeno-ekonomskega izobraževanja.

Prvi je predaval v šoli predsednik Občinskega odbora SZDL Ivan Kranjčič, ki je govoril o vodilni vlogi delavskega razreda v svetu. Predavanje je bilo zelo zanimivo in so slušatelji in gostje z največjim zanimanjem sledili izvajanjem tovariša Kranjčiča.

E. B.

Razstava Mestnega arhiva v Ptujju

„Iz tisočletne zgodovine Ptujja“

v zgradbi mestnega muzeja bo odprta še nekaj dni. Oglejte si edinstvene zgodovinske dokumente in posnetke starega Ptujja!

Kolektivom ustanov, podjetij in uradov na voljo strokovno vodstvo. Oglede najavite telefonično na štev. 161 (Študijska knjižnica) en dan prej.

MESTNI ARHIV V PTUJU

Delo in uspehi ormoške pionirske zadrage

Pionirska zadruga »Mlada greda« v Ormožu je bila ustanovlje-

mladi zadrudniki najprej temeljito očistili plevela, nato pa ga

Delovski svet in upravni odbor zadrage

na v začetku prejšnjega leta. Ob ustanovitvi ji je bilo dodeljenega 1,16 ha zemljišča. To zemljišče so

zahodnega družbenega reda uveljaviti voljo drugih bolj liberalnih krogov,

skrbno pripravili na pridelovanje sladkorne pese. Lanske jeseni pa so zasejali pšenico / ter dosegli pridelok 4025 kg na ha. S pravilnim oranjem, zadostnim gnojenjem in s pomočjo ostalih agrotehničnih ukrepov so pridelali to-

liko in tako kvalitetno pšenico, da so lahko ves pridelek prodali kmetijski zadrugi in Kmetijskemu gospodarstvu kot semensko blago. Za pšenico so prejeli 135 tisoč dinarjev.

Zadrugo upravlja upravni odbor in zadrudni svet, šteje pa 114 članov. Vsi zadrudniki so sodelovali pri vsakem delu na zadrudni parceli, pri pouku pa obravnavali stroške in efekte strojnega dela v poljedelstvu ter to primerjali z ročnim in vprežnim delom. Tako so teoretično in praktično ugotavljali prednosti novega načina obdelovanja zemlje.

Zadruga ima tudi drevesnico, ki v njej letno vzgoji okrog 300 sadnih drevesc. Učenci se tu seznanjajo s cepljenjem, vzgojo in oskrbovanjem sadnih dreves ter z vsem ostalim, kar mora vedeti dober sadjar.

V vsem svojem zadrudnem delovanju se naslanjajo na ormoško kmetijsko zadrugo, ki jim pomaga v vsakem pogledu. Jeseni so zadrudniki obiskali zagrebški velesej, nabavili pionirski prapor, prispevali v sklad za revne učence, preostala denarna sredstva pa so porabili za semena, gnojila in ostalo, kar potrebujejo za prihodnje leto.

K. A.

Za šolstvo vedno več sredstev

(Nadaljevanje s 1. strani)

Imajo komaj polovično zasedbo, druge so zopet zasedene nekaj nad 60%, povprečna zasedba v občini znaša 74%.

Obč.O sicer štipendira precejšnje število učiteljskihnikov (143), vendar je dotok mladih učiteljev neprimerno manjši kot število tistih, ki odhajajo v druge občine ali v pokoj. Ta problem je zaskrbel najbolj pereč in po vsej verjetnosti bo še vrsto let močno oviral učno in vzgojno delo na šolah.

V letošnjem šolskem letu je v 30 osnovnih šolah s 322 oddelki in 10.235 učenci sistemiziranih 375 učnih mest. Od tega je le 282 mest zasedenih in sicer 241 mest z učitelji in 41 mest s strokovnimi učitelji, predmetnimi učitelji ter profesorji. 93 mest je torej nezasedenih, od tega 83 mest za predmetni pouk. Manjka torej kader predvsem za predmetni pouk. Ob izidu pravilnika o izrednem študiju na Višji pedagoški šoli je svet za šolstvo pokrenil akcijo, da bi se čimveč učiteljev priključilo k izrednemu študiju na Višji pedagoški šoli in to predvsem za predmetne skupine, ki so na šolah najslabše zasedene. Na ta

način bi postopoma zadovoljili potrebo po predmetnem učnem kadru. Odziv je bil nepričakovano dober in računamo, da se bo iz občine vpisalo letos okrog 50 izrednih slušateljev na Višjo pedagoško šolo.

Materiialno stanje učnega osebja in njihovi življenjski pogoji so se v zadnjem času že dokaj normalizirali, zlasti pa letos, ko se je z uvedbo višjega honorarja za nadurno delo in različnih posebnih dodatkov znatno izboljšal njihov osebni ekonomski položaj. Res je, da je še vrsta objektivnih težav (neprimerni stanovanjski pogoji, neredna prehrana v oddolnih krajih itd.), ki bi jih bilo treba rešiti, vendar je iz leta v leto tudi teh manj.

Občinski ljudski odbor je pričel sistematično reševati stanovanjski problem učiteljstva, predvsem v krajih, kjer je pomanjkanje stanovanj za učitelje najbolj občutnejše. Z zgraditvijo šestorčkov v Juršincih, Leskovcu, Lovrencu in Trnovski vasi je učiteljstvo pridobilo 16 trisobnih sodobnih družinskih in 24 samskih stanovanj. V naslednjih letih bo potrebno zgraditi nova stanovanja tudi v Podlehniku, Vidmu, Polensaku in Markov-

cih. Skupna predračunska vsota za zgraditev 4 navedenih učiteljskih blokov je znašala blizu 75 milijonov dinarjev, z zgraditvijo še ene etaže pa se je vsota dvignila še za preko 20 milijonov.

J. S.

Turistični album „Ptuj“

Večer je 9. 11. t. l. priobčil strokovno kritiko o nedavno izdanem ptujskem turističnem albumu. Kritika je zelo ostra, napisana z zornega kota vsebinsko in oblikovno popolnih albumov, ki naj bi zamenjali dosedanje površne turistične izdaje. Ker smo prepričani, da je album »Ptuj« le turizmu koristna izdaja, saj je tiskan v primerni obliki, na lepem papirju ter ima precej čednih posnetkov zgodovinskih spomenikov v našem mestu, smo se odločili napisati tudi naše mnenje, v imenu vseh tistih Ptujčanov, s katerimi smo o albumu razpravljali.

Strinjamo se z avtorjem kritičnega članka v Večeru, da bi v albumu ne smeje biti dve skoro enaki sliki notranjštine III. mitreje, tri slike istih tapet na ptujskem gradu in pa zelo slaba slika Lalbovega križnega gotskega oltarja. Na mesto teh slik, naj bi v albumu uvrstili nekaj drugih ptujskih zgodovinskih značilnosti in pa nekatere druge umetnostno zgodovinske spomenike, kakor so korne klopi v proštijški cerkvi, freske v minoritskem samostanu, eno sliko značilnih srednjeveških ulic in gradu, mestni stolp, okrogli obrambni stolp ob Dravi itd. To so naše pripombe, saj so druge

slike več a. i. manj dobre in album bo turistu zadovoljil, razen omenjenih pomanjkljivosti.

Turistično društvo je za izdajo tega albuma uporabilo material, ki je bil na razpolago, da bi album pocenilo, zato je kvaliteta albuma trpela. Ob drugi izdaji bodo prav gotovo te napake odpadle.

Uredništvo Ptujškega tednika

Za zanemarjanje družinskih dolžnosti 3 mesece zapora

Po objavi članka »Obsojanja vredne primere« v štev. 37 našega lista sta bila 61-letni Franc in 60-letna Marija Majcen iz Podvine 86 obtožena zaradi grobe kršitve njihovih družinskih obveznosti napram materi in tači, 68-letni popčnoma onemogli Tereziji Majcen. Imenovana se je zaradi njune brezbrčnosti znašla v nemogočih razmerah, v umazanem prostoru, v slabi postelji, v osebni nesnagi, brez hrane in brez bolniške pomoči v osamljeni koči. V takem obupnem stanju bi nedvomno ostala še dalje, če se ne bi zanj zaavzeli ekološki ljudje, občinski ljudski odbor Ptuj, organizacija Zveze borcev NOV, okrajno javno tožilstvo in sodišče ter nanju vplivali, da sta zopet začela skrbeti za mater in tačo.

Pri okrajnem sodišču v Ptuj je bila 19. oktobra 1960 obravnavana, ki se je končala z razsodbo. Če Majcenova v dveh letih ne bosta zagrešila novega kaznivskega dejanja, jima ne bo treba tri mesece v zapor. Na razpravi sta dobila primeren pouk v zvezi z njuno družinsko dolžnostjo do matere, kako morata skrbeti za njo, da bo dostojno, v redu in snagi preživela leta visoke starosti, ko ne more sama zase skrbeti.

Pred razpravo je krajevni urad Rogoznica po svojem organu ugotovil, da se je po intervenciji komisije iz Ptujja stanje pri Tereziji Majcen znatno izboljšalo. Sin je mater preselil iz osamljene kočice v hišo, kjer stanujeja z ženo, in poskrbel za njen primeren red in snago ter hrano. Na razpravi pa Franc in Marija Majcen nista pokazala nikake skesanosti za prejšnje nečloveško in po zakonu kazensko ravnanje z materjo oziroma tačo. Krivdo za tako ravnanje sta valila nanjo. Po njunem se je mati sama zanemarljivo, zanj pa potem nista mogla bolj brigati, ker imata mnogo dela in skrbi ter obveznosti iz izročilne pogodbe.

K. A.

Sindikalni koledar

Delegacija Občinskega sindikalnega sveta Ptuj, ki je v dne 4. in 5. novembra 1960 obiskala Občinski sindikalni svet Jesenice in jeseniške železarnice, je ob svoji vrnitvi izjavila, da se vrača z najlepšimi in nepozabnimi vtisi. Prijateljstvo, ki se razvija že več let med Občinskim sindikalnim svetom Jesenice in Občinskim sindikalnim svetom Ptuj, se je ob sedanjem srečanju še bolj utrdilo. Izmenjane so bile medsebojne delovne izkušnje in sprejeti zaključki o bodočem čim tesnejšem sodelovanju in izmenjavi delovnih

izkušenj. Srečanje z jeseniškimi železarji je bilo srečanje z iskrenimi delovnimi tovariši in bo ostalo nepozabno. Ob tej priložnosti Občinski sindikalni svet Jesenice in predstavnik sindikata jeseniške železarnice izrazili željo, da ob vrnitvi izročimo vsem delovnim ljudem ptujške občine njihove iskrene pozdrave. V prihodnji številki »Ptujškega tednika« pa bomo podrobneje seznanili naše bralce z delom in življenjem jeseniških železarjev.

☆

Danes, 18. novembra 1960, ob 14. uri bo na Občinskem sindikalnem svetu Ptuj, druga redna seja komisije sindikata prosvetnih in znanstvenih delavcev občine Ptuj. Komisija bo proučila občne zbornice sindikalnih podružnic prosvetnih delavcev in istočasno sprejela sklep o sklicanju konference prosvetnih delavcev, ki bo v začetku decembra.

☆

IV. redno posvetovanje tajnikov sindikalnih podružnic, ki je bilo

prvotno predvideno za sredo, 16. novembra, se sklicuje za ponedeljek, dne 21. novembra 1960, ob 16. uri v sejni dvorani na Magistratu.

☆

Občinski sindikalni svet Ptuj in delovni kolektivi bodo tudi v prihodnjih dneh z vsemi silami urejali prostore v Sindikalnem domu železničarjev, kjer bo urejen delavski klub. V urejanju prostorov sedaj najbolj postrtovalno dela delovni kolektiv »Pleskar« Ptuj, ki vlaga vse svoje sile, da bi bili prostori čim bolj urejeni. V akcijo se te dni vključujejo še delovni kolektivi: Elektro — radio Ptuj, Splošno mizarstvo in žaga Ptuj, Tovarna avtoopreme Ptuj in Vodovodne instalacije. Za opremo kluba pa so prevzeli glavno skrb delovni kolektivi: »Izbira« Ptuj, »Lesa« Ptuj, »Merkur« Ptuj, »Panonija« Ptuj in »Elektro-radio« Ptuj. Priključili pa se bodo še drugi delovni kolektivi. Če bo delo šlo naprej s takim poletom, potem lahko pričakujemo ob dnevu republike otvoritev delavskega kluba.

Iz zapiskov in programa ObSS Ptuj

Ob odhodu tov. Vladimirja Klinarja

Te dni se je poslovil od Ptujja dosedanj upravnik Okrajne pošte v Ptuj, tov. Klinar Vladimir, ker je bil po službeni potrebi premeščen na PTT center v Maribor.

Tov. Klinar je prišel v Ptuj v marcu leta 1953 iz Slov. Gradca, kjer je bil prav tako upravnik Okrajne pošte. V Ptuj je nasledil tovariša Gselmana Janeza, sedanjega ptt. inšpektorja Podjetja za PTT promet v Ljubljani.

V Ptuj se je tov. Klinar hitro aklimatiziral ter se vrsto let aktivno in postrtovalno udeleževal ne samo na svojem delovnem področju, temveč tudi kot tajnik Združenja rezervnih oficirjev, kot član Sveta za notranje in splošne zadeve in kot član šolskega odbora gimnazije.

V času službovanja v Ptuj je uspešno tovariša Klinarju v veliki meri izboljšati stanje poštne lokalov prideljenih okoliških pošt. Skoraj vse pošte so bile v tem času opremljene z novim pohištvom, izvršene so adaptacije prostorov ali pa so bile preseljene pošte v nove, boljše prostore. S tem je v veliki meri izboljšal delovne pogoje številnim ptt. uslužbencem. S tem, kakor tudi s svojim neoporečnim odnosom do uslužbencev ptt. ter s svojim visokim strokovnim nivojem je užival ne samo med uslužbenci ptt, temveč tudi med vsem ostalim prebivalstvom velik ugled.

Tov. Klinar je prevzel v Mariboru mesto sekretarja novosnovanega centra PTT. V imenu vseh, ki tov. Klinarja poznajo, mu želimo, da bi tudi na novem delov-

nem mestu dosegel tako lepe uspehe v svojem poklicnem udejstvovanju kakor jih je dosegel v Ptuj.

Novi upravnik Okrajne pošte v Ptuj je postal tov. Šober Karel, dosedanj pomočnik upravnika OP v Ptuj.

Ormoške gospodarske vesti

LETOS MNOGO KROMPIRJA

Kmetijska zadruga Ormož je odkupila letos že nad 80 vagonov krompirja. Krompir odpremlja s postaj v Ivanjkovcih, Osluševcih in v Ormožu. Najmočnejša pridelovalna območja za krompir so področja bivših zadrug Podgorci in Velika Nedelja, ker je bilo največ pridelka naloženega na postajališču v Osluševcih. Pridelovalci so dovažali kvaliteten pridelek, v poznih jesen pa jih je zelo oviralo deževno vreme.

Zadruga je največji del pridelka krompirja prodala v Reko, Tuzlo in Zadar.

ORMOŠKOVRTNARSTVO — OBRAT KJERUZALEM

Vinogradniško gospodarstvo Jeruzalem — Ormož ima v Ormožu

vrtnarski obrat, ki se ukvarja z zelenjadarstvom in cvetličarstvom. S svojimi proizvodi ne zalaga samo Ormoža, temveč tudi Ptuj, Maribor, Rogaško Slatino in Vardžin.

Obrat dosega iz leta v leto lepše uspehe, kar je rezultat zavzemanja zaposlenih in strokovnega vodstva. Predvidena je razširitev obrata za 1 ha.

MANJ PREKRŠKOV PROTI MIRU IN REDU

Po podatkih sodnika za prekrške pri Obč. lj. odboru v Ormožu je na občinskem območju vsako leto manj prestopkov proti javnemu redu in miru. Tudi proti ostalim predpisom iz pristojnosti sodnika za prekrške je vedno manj prestopkov.

K. A.

Preko naših meja

Jugoslovanska družbena praksa zanima danes sleherni dežel v svetu, ki se želi otestiti gospodarstva tujih sil. Blokovo vmešavanje v njihovo notranje zadeve zavira svobodno akcijo za hitrejšo osamosvojitve ter gospodarsko in kulturno rast teh dežel.

Zanimanje za rezultate socialistične graditve Jugoslavije je prišlo do močnega izraza — celo v manifestativni obliki — tudi na V. kongresu SZDL meseca aprila v Beogradu. Temu je prisostvovalo 41 predstavnikov raznih strank in političnih gibanj Evrope, Azije, Afrike in Latinske Amerike.

Ker so izjave delegatov izredno zanimive in poučne, in ker se ob vsakodnevem delu in premagovanju težav celo sami ne zavedamo dovolj širšega pomena naše skupne gospodarske, družbene in politične akcije, želimo v naslednjem posredovati nekaj odlomkov iz govorov tujih delegatov na V. kongresu SZDL. V celoti so ti govori objavljeni v posebni brošuri skupaj z vsemi drugimi referati in zaključki konference. Brošuro so prejela vodstva vseh vaških in terenskih organizacij SZDL.

Omenjeni zastopniki so sicer v svojih nagovorih v glavnem obravnavali probleme svojih dežel in svojih političnih gibanj, ki so jih

zastopali, vendar so, nekateri več, drugi manj besed posvetili tudi našemu notranjemu razvoju, našim uspehom in težavam. ALI SADIK, predstavnik Nacionalnega kongresa Indije je med drugim, potem, ko je govoril o nalogah indijskega Nacionalnega kongresa, rekel o našem delu sledeče:

»V različnih družbenih in zgodovinskih pogojih so si narodi Jugoslavije pod hrabrim vodstvom maršala Tita zadali podobno nalogo, razviti svojo deželo, izboljšati življenjsko raven svojih delavcev in kmetov ter ustvariti pogoje, ki jim bodo omogočili bogato in polno družbeno življenje. To je velika naloga, ki jo je mogoče izpolniti le ob aktivnem in zavestnem sodelovanju vseh ljudskih plasti. Dovolj razlogov imamo za prepričanje, da je to tisto, kar si prizadevajo doseči naši jugoslovanski prijatelji. To je eden njihovih karakterističnih dosežkov, na katere so ponosni. Nenehno iščejo nove, boljše oblike ljudskega sodelovanja. Ljudstvo lahko v širokem obsegu sprejema sklepe in prevzema odgovornost za njihovo uresničevanje. Če se spotaknejo in padejo, jim je dovoljeno, da se to zgodi, na izkušnjam pa se učijo in potem delajo bolje. Zato imate široko omrežje

samoupravnih ustanov na ekonomskem, družbenem in kulturnem področju, ustanov, ki navadnemu človeku zagotavljajo občutek odgovornega sodelovanja pri delu, ki ga opravlja, čut odgovornosti do področja, na katerem živi, pa tudi dežele kot celota.«

Pripominjamo, da je Nacionalni kongres Indije indijska vladna stranka, to se pravi najmočnejša politična formacija države z 360 milijoni prebivalcev.

Predstavnik Nacionalne unije Združene arabske republike EL MAHUB RIFAT, je po pozdravu nadaljeval:

»Med minulo vojno je Jugoslavija pogumno in samozvestno bila velik boj, iz katerega je prišla ljudska fronta in kasneje SZDL, ki sta bili velikega pomena za stvar svobode in za ohranitev nacionalne neodvisnosti.

Zdaj imata Zveza in njen veliki predsednik skupaj z jugoslovanskim ljudstvom plemeniti cilj, zagotoviti dežel neodvisnost, krepiti solidarnost med narodi sveta na temelju svobode in enakosti. Jugoslavija je dala velik prispevek k uresničenju teh ciljev.«

KAMARA BENGALI, predstavnik Demokratske stranke Gvineje je med drugim dejal:

»Čprav sestavlja deželo pet narodnosti in šest republik z določenimi razlikami v miselnosti, uveljavlja vaša dežela svojo enotnost na federativni podlagi. O

celotnem programu politične vzgoje, ekonomskega osvobodjenja in socialnega napredka razpravlja ljudstvo v raznih organih, ki sestavljajo federalno državo. Ti organi delajo po napotkih in po programu SZDL, ki je najbolj množična organizacija Jugoslavije in šteje nad šest milijonov članov. Ta enotna moč jugoslovanskega ljudstva, ki je omogočila delovnemu ljudstvu, da si je priborilo svobodo ter zgradilo močno, napredno državo, se bo ohranila — o tem smo prepričani — ker bo Socialistična zveza, ki je njegova gibalna sila in um daje smernice, znala na temelju novega programa, ki ga boste sprejeli na tem zasedanju, izdelati osnove gibanja, da se bo še izboljšala njegova organizacija in da bo ljudstvo bolj pripravljeno na graditev modernejši, tehnično, ekonomsko, kulturno in socialno naprednejše Jugoslavije.

Velike izkušnje imate, originalne po karakteristiki in socialni stvarnosti Jugoslavije.

Skraina decentralizacija, s katero ste ljudstvo naložili odgovornost za upravljanje njegove lastnine, da bi se zavedalo, da si samo oblikuje svojo usodo, dokazuje, da se v Jugoslaviji suverene pravice izvajajo s strani ljudstva in za ljudstvo.

Deset let je že, kar delavsko samoupravljanje v Jugoslaviji v praksi dokazuje svojo vrednost.

Dosegli ste velikanski napredek tako v industriji kakor v kmetijstvu. Jugoslavija se je uvrstila med dežele, ki hočejo z razvojem znanosti zagotoviti človeku srečo.

Predstavnik Socialistične stranke Belgije, JOS VAN EYNDE je obširno razpravljal o stikih med socialističnim gibanjem Belgije in Jugoslavije, nato pa nadaljeval:

»To pot si upam trditi, da nam ni treba naštevati statističnih podatkov in predlagati znanstvenih poročil. Napredek in izboljšanje vašega položaja sta očitna na prvi pogled. To dokazuje vse: napredek in izboljšanje položaja sta zapisana na vaših novih objektih, na vaših ulicah, v izloženih oknih vaših prodajaln ter zlasti v zunanosti in obnašanju množice ljudstva, s katerim smo obnovili prejšnje znanstvo in ki je polno zaupanja in poleta.

Sicer pa vam lahko potrdim, da so bili v sestavi belgijske delegacije, ki je nedavno obiskala vašo deželo, kakor tudi med reakcionarnimi ministri, ki so se uradno mudili v vaši deželi in so po prepričanju in razrednih interesih sovražno razpoloženi do vsega, kar je socialistično, taki, ki so izjavljali: »Preseneča nas velikansko delo, ki ga opravljajo Jugoslovani!«

Predstavnik Delavske partije Brazilije prof. ALBERTO RAMOS, je med drugim rekel:

»Niti predstavljati si ne morete vzgojnega pomena jugoslovanskega napredka in družbene organizacije za brazilsko ljudstvo in še posebej za njegove znanstvenike in tehnike. Morda niti Jugoslovani sami, ki so se posvem predali naporom družbene graditve, kljub velikim političnim sposobnostim svojih voditeljev ne dojemajo popolnoma vesoljnega pomena svoje družbene napredka. Prav tako bi vam rad povedal, da tisto, kar delate, preseneča vsakega Brazilca. Za vas je to nekaj navadnega, vsakdanjega. Brazilcu, ki pride v vašo prestolnico, se to pokaže na presenetljiv način. Skratka, v vaši deželi gradite novo družbeno strukturo, ki daje prednost napredku duha in ljudski podjetnosti ter pri tem zagotavlja ljudstvu ustvarjalne možnosti, ki jih ni v nazadnjaških, še obstoječih sistemih. V praksi dežel, kakršna je vaša, so najbolj očitni resnični dosežki znanosti in tehnike. Vaša stvarnost spodbuja domišljijo vsakega Brazilca. Vaš novi družbeni sistem je manifestacija dejstva, da se lahko vsako ljudstvo razvija z lastnimi močmi.«

Mnogo tega bi lahko še citirali iz govorov zastopnikov raznih narodov in njihovih političnih gibanj po svetu. Vendar je že tudi iz teh razvidno, da sega pomen našega dela daleč preko meja naše domovine.

OB PRAZNOVANJU V KIDRIČEVEM

10 let izkušenj v delavskem samoupravljanju

Na praznovanje 10. obletnice delavskega samoupravljanja in na šestletnico proizvodnje, ki bo od 19. do 21. novembra 1960, se je kolektiv tovarne glinice in aluminija »Boris Kidrič«, Kidričevo, pripravil z izrednim proizvodnim uspehom tovarne. Do 12. novembra 1960 je izpolnil proizvodni načrt glinice, aluminija in anodne mase ter finančni načrt. Ravno v času 9. seje delavskega sveta tovarne v soboto, 12. novembra, je bil ob 10. uri izpolnjen tudi načrt aluminija, medtem ko je bil načrt glinice in anodne mase izpolnjen že 25. oktobra 1960. Na seji navzoča predsednica občinskega ljudskega odbora Ptuj tov. Lojzka Stropnikova in predsednik občinskega odbora SZDL tov. Ivan Kranjčič sta čestitala kolektivu za te uspehe. Po ozvočenju so bile skupno s temi čestitkami sporočene kolektivu tudi čestitke delavskega sveta, upravnega odbora, Zveze komunistov in drugih organizacij tovarne.

V soboto, 19. novembra, bo kolektiv tovarne glinice in aluminija »Boris Kidrič«, Kidričevo, praznoval desetletnico delavskega samoupravljanja in uspešnega samouprav-

nem uvozu in bil je konec uvoznih težav iz Francije. Sedaj jo proizvajajo v količinah, kakor jo potrebujejo.

Najtežje, ko ni elektrike

Med največje težave so doslej šteli le neredno dobavo električne energije, ki so jo občutili zlasti v letu 1959, ko je močno vplivala na samo proizvodnjo kot tudi na finančni uspeh tovarne. Letos je proizvodnja normalno tekla, brez vsakih težav, zato je tudi bilo mogoče plan tako hitro doseči in bo do konca leta uspeh mnogo boljši od prejšnjih let. Taki uspehi pa so postali dosegljivi zlasti po rekonstrukciji tovarne. Zlasti letos je močno občuten napredek pri pravilnem izkoriščanju postrojenja, večja storilnost zaradi vedno večje izkušnosti delavcev ter pravilnega nagrajevanja po učinku. Večodstotno boljše izkoriščanje kapacitet elektronskih peč, zmanjšanje števila zaposlenih v proizvodnih obratih in upravi, v vzdrževalnih in pomožnih obratih, višja proizvodnost na po-

kom minulih 10 let potrjujejo, da je delal to dobo kolektiv v popolnem zaupanju v delo organov delavskega samoupravljanja ter političnega in strokovnega vodstva. S stalnim in pravilnim tolmačenjem naprednih sprememb v tovarni je rasla zavest kolektiva, da je samostojen proizvajalec in upravitelj. Vsak član kolektiva se je zavedal, da ni njegova pravica in dolžnost samo delati, ampak tudi sodelovati v vsem gospodarsko-političnem dogajanju v tovarni.

Na več kot 80 sejah je predzadnji delavski svet v mandatni dobi obravnaval nad 500 problemov in sprejel vsaj toliko sklepov. Z njimi se je v dobro spreminjal osnovni položaj kolektiva in vsakega posameznika. S sprejetjem novega tarifnega pravilnika in stimulativnega pravilnika za leto 1960 je začela v tovarni borba za boljše proizvodnjo, za izkoriščanje tovarniških kapacitet in borba za boljši finančni uspeh podjetja, s tem pa tudi za boljši dohodek posameznika. Razni pravilniki in sklepi, ki jih je sprejel na podlagi zakona delavski svet so bile določene pravice in dolžnosti gospodarskih vodij in članov kolektiva.

Na sprejemanje in odpuščanje delavcev so vplivale smernice delavskega sveta, zato so prišli v kolektiv delavci, ki želijo v njej tudi ostati, se v tovarni izpopolniti in napredovati. Med samimi delavci je vedno več tovariške harmonije in medsebojne pomoči, discipline, upoštevanje varnostnih predpisov, sistematičnega dela, varčevanja z materialom itd. Vedno več je svobodne diskusije o samem proizvodnem procesu, o odnosih v tovarni, o skrbi za delovnega človeka. Na sejah in sestankih organov delavskega upravljanja, v organizacijah in društvih se čuti vedno več sproščenosti. Uspešno poslovanje podjetja ni že dolgo več samo skrb uprave, delavskega sveta, upravnega odbora itd., ampak vseh in vsakega člana kolektiva. Take uspehe, kot so doseženi zlasti letos je bilo

mogoče doseči tudi zato, ker imajo 60-članski delavski svet in 6-članski upravni odbor ter politične organizacije kot KZ, sindikat in društva program dela, ki se tudi dosledno izvajajo.

Nov delavski svet in dragocene izkušnje prejšnjih

Predsednik delavskega sveta je delavec Franc Klemenčič iz gradbenega oddelka, predsednik upravnega odbora je delavec Pe-

Predsedniki delavskega sveta tovarne glinice in aluminija »Boris Kidrič«, Kidričevo, od 1950. leta dalje

Marjan Berlić
Stane Černe
Janez Kostanjevec
Alojz Gajšek
Ivan Veble
Jože Šegula
Franc Klemenčič

Predsedniki upravnega odbora tovarne glinice in aluminija »Boris Kidrič«, Kidričevo, od leta 1950 dalje

Anton Kokol
Inž. Stane Podgornik
Marjan Berlić
Janez Kostanjevec
Maks Jabločnik
Alojz Gajšek
Ivan Veble
Peter Gegič

ter Gegič. Direktor tovarne inž. Franjo Grünfeld prihaja redno na seje delavskega sveta in upravnega odbora kot stalen član upravnega odbora, in daje na njih potrebna pojasnila in odgovore na vprašanja članov o proizvodnih in drugih problemih.

Vpliv organizacij ZK in sindikata

Organizacija Zveze komunistov in sindikalna organizacija sta z dosedanjim političnim delom doprinesla znaten delež k dosedanjim uspehom, uspehom delavskega samoupravljanja in politično ugodnega razpoloženja v kolektivu. Lotevali sta se vprašanj v tovarni in uspehi, da so bila sproti rešena.

Največ skrbi za boljše življenje delavcev

Največ skrbi sta organizacija ZK in sindikat posvečali življenju delavcev, njihove politične izobrazbe, njihovih stanovanjskih razmer, njihovega udejstvovanja izven služb, njihovega službenega napredovanja in splošnega ter strokovnega izpopolnjevanja. Storjeno je bilo največ, kar je bilo ob danih možnostih in pogojih sto-

Program prireditvev

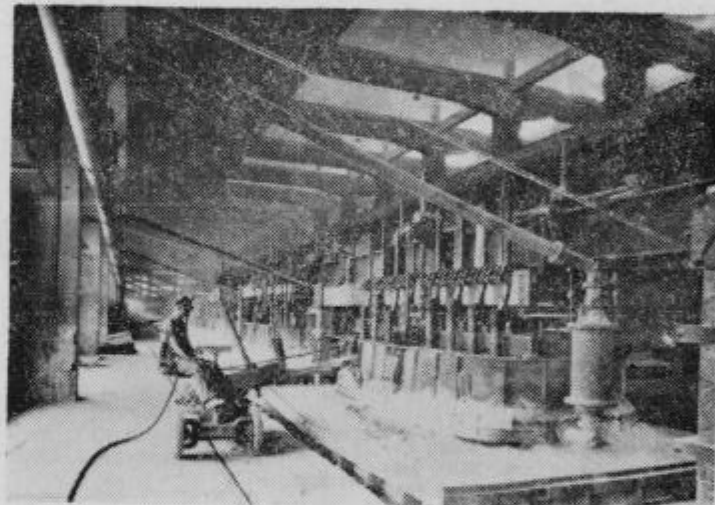
za desetletnico delavskega samoupravljanja tovarne glinice in aluminija »Boris Kidrič«, Kidričevo, 19. novembra 1960

ob 6.30 budnica
ob 9. uri sprejem gostov
ob 10. uri svečana seja delavskega sveta
ob 11. uri zborovanje kolektiva
ob 12.30 kosilo za povabljenе
ob 19. uri zabava kolektiva

Delavski svet je vljudno povabil na proslavo desete obletnice delavskega samoupravljanja mnoge goste in celotni kolektiv v soboto, dne 19. novembra 1960, v Kidričevem. — Pričetek slavnosti bo ob 9. uri.

Problemi v podjetju, ki sta jih delavskemu svetu in upravni odboru nakazali organizacija ZK in sindikat, so bili večinoma rešeni. Ni seje niti konference, na kateri ne bi obravnavali gospodarskih in političnih vprašanj iz

riti. Organizacija ZK in sindikat sta se zelo zavzemali za možnost oddiha kolektiva v času dopustov v naših turističnih krajih, za izlete v druge kraje, za ogled drugih tovarn itd. Na zadnji konferenci ZK v Kidričevem koncem oktobra

V elektrolizi

tovarne, pa najsi je šlo za izboljšanje kadrov, za izboljšanje delovnih pogojev v tovarni, za sprejem novih delavcev v tovarno, za delo mladine in ostalo. Delavski svet in upravni odbor sta pokazala za koristno pobude in predloge vse razumevanje. Nakazani problemi so bili vneseni v dnevni red sej ali v analize problemov tovarne. Velik del članstva delavskega sveta in upravnega odbora so člani ZK in komiteja.

(Nadaljevanje na 3. strani)

Direktor tovarne
inž. Franjo Grünfeld

ljanja ter šestletnico proizvodnje v mehaniziranem in že avtomatiziranem obratu, v tovarni, ki je prešla v zadnjo fazo graditve šele v letu začetka delavskega samoupravljanja, z letom 1950, po odpravi težav z Madžarsko in po ucejenem kreditiranju z mednarodno banko. Tovarna je zrastle za kapaciteto 45.000 ton glinice in 15.000 ton aluminija. Z graditvijo in montažami naprav ter postrojenj je bila gotova leta 1954, ko je začela poskusno obratovati in spreminjati boksit iz Drniša in Rovinja v prvovrsten aluminij ter je z njim začela zalagati domači in inozemski trg.

Najprej monterji, potem takoj industrijski delavci

Za kolektiv tovarne glinice in aluminija »Boris Kidrič« Kidričevo je najzanimivejša, da jo je gradil ob popolnem zaupanju v sposobnost nad 800 domačih inženirjev, tehnikov in delavcev (sedaj jih je okrog 1700), ki se niso menili za omalovaževalne pomisleke tujih strokovnjakov, ki so jih poslali v Kidričevo dobavitelji opreme in postrojenj. V redu so opravili montaže, prav razumeli delovanje naprav in proizvodni postopek, ga izpopolnjevali in tudi popolnoma obvladali. Iz poskusne proizvodnje 1945. leta so kmalu prešli na redno proizvodnjo. Že v letu 1955 so dosegli skoraj 10-krat višjo proizvodnjo glinice in 10-krat višjo proizvodnjo aluminija kot prvo leto, leta 1956 pa so se že močno približali kapaci-

Sedanjí predsednik upravnega odbora Peter Gegič

sameznega delavca itd. so dokazi letošnjega napredka.

Vsi plani že sedaj preseženi

Letos je dosežen nadvse zado voljv finančni uspeh tovarn glede na celoten dohodek, družben proizvod, narodni dohodek, čisti dohodek itd. Planirani zneski so že preseženi v 9 mesecih 1960. V 40 strani obsegajočem poslovnem poročilu k periodičnemu obračunu za obdobje od 1. jan. do 30. sept. 1960 je delavski svet prikazal članom delavskega sveta in upravnega odbora ter gostom na zadnji seji 12. novembra t. l. natančno sliko proizvodnih in finančnih uspehov ter vsestranskega napredka tovarne. Tovarna glinice in aluminija Kidričevo zagotavlja naši skupnosti, da bo nadalje modernizirana in razširjena tovarna s podvojeno kapaciteto izpolnila vsa pričakovanja socialistične Jugoslavije.

V letošnjih 9 mesecih je ustvarila tovarna nad 2 milijardi akumulacije v korist družbe. Akumulacija v korist podjetja se je dvignila za okrog 150 odst., namram istemu razdobju lanskega leta, če jo primerjamo s skupno vloženi sredstvi v tem razdobju. Tovarna je znižala poslovne stroške za nad 10 odst. Proizvodnost povprečnih vloženi proizvodnih sredstev se je dvignila za 19,9 odst. v tovarni glinice in za 10,4 odst. v tovarni aluminija.

Popolno zaupanje v delavsko samoupravljanje

Gospodarski uspehi tovarne te-

Sedanjí predsednik delavskega sveta Franc Klemenčič

teti tovarne glinice in aluminija. Leta 1959 bi letni plan glinice in aluminija že presegli. Leta 1958 je bila zgrajena tudi tovarna anodne mase in so začeli oktobra 1958 s poskusno proizvodnjo. S tem letom je prenehala potreba po nje-

Pogled na delovniški kompleks

KULTURA in PROSVETA

„Naš narod star je težkih tisoč let“

Živimo prehitro. To, kar je bilo včeraj, nas skorajda ne zanima več. Se pogled v dan, ki ga živimo danes, je že na pol obrnjen v jutri. Kdo ve, kaj nam prinese jutri? Morda izstrelitev človeka v vesolje, morda odkritja, ki bodo ozdravila raka, arteriosklerozo, remo, morda podaljšanje človeškega življenja na 150 let? Take misli sem mislil, ko sem zapuščal arhivsko razstavo in primerjal življenje ljudi preteklih stoletij z današnjim. Koliko je na tej razstavi življenja, ne takega, ki ti ga nudi razgibana mestna ulica, športni stadion, kino, televizija, kjer udobno, včasih prizadeto ali tudi neprizadeto spremljaš življenje današnjih dni.

Arhiv! Orumeneli opečeni pergamenti, urbarji s špicasto gotosko pisavo, z virtuoznimi elipsami prepleteni podpis nekdanjih fevdalcev ali njihovih pisarjev, darilne listine, pravilniki o sejnih, sojenju, cehovske postave, stare slike in fotografije. Na dnu neke vitrine bridki meč ptujskega mestnega sodnika...

To ni kino ali televizija, kjer se včasih bliskovito vrsti slika za sliko. Če kaj prezreš, ni važno in niti vredno, da bi si napenjal um in možgane.

Pri starinah v arhivu pa moraš imeti potrpljenje. Saj se tudi spleča. Pred teboj je tisočletna zgodovina Ptujja in okolice. „Naš narod star je težkih tisoč let...“ je napisal pesnik Zupancič.

Poučno in koristno bo, če na-

pravimo na razstavi kratek sprehod skozi zgodovino.

Leta 69 je prvič omenjal starorimski zgodovinar Tacit Ptuj, ki so ga Rimljani imenovali Poetovio. Ne leta 1869 ali 1769, čisto na kratko 69 brez tisočic in stotic. Cesar Trajan pa je verjetno podelil Ptujju mestne pravice. Ptuj je torej najstarejše mesto na Slovenskem. Okoli leta 800 so postali salzburski nadškofje gospodarji Ptujja in ozemlja, ki je spadalo pod Ptuj in obdržali svoje gospostvo 700 let. Fevdalni gospostvi, h katerim prištevamo tudi redovniške dominikanskega in minoritskega samostana, so gospodarili v Ptujju do leta 1848, ko so na Dunaju izdali tako imenovano zemljiško odvezo. Kmet je postal sam svoj gospodar. Začela se je kapitalistična era. Slike, listine, fotografije nam zgornjo opisujejo dogodke v teku stoletij. Vidimo, kako so se v Ptujju in njegovem okolju odvijali narodnostni in socialni boji. Spremljamo delo slovenskih narodnih čitalnic, boje Slovencev s štajercijanci in nemurji, septembrske dogodke leta 1908, prvo svetovno vojno, koruški plebiscit, staro Jugoslavijo. Vidimo, kako je ptujsko šolstvo kot orodje potujčevanja pomagalo nacionalno in socialno zasužnjevanje naše ljudstvo. Najnovejša doba do osvobodjenja nam prikazuje boj našega ljudstva proti fašizmu. Osrednja osebnost te dobe je Jože Lacko.

Mnogi obiskovalci razstave se ustavljajo pri veliki sliki, ki jo je

lepo restauriral slikar Jan Oeltjen. Slika nam prikazuje Ptuj pozimi leta 1766 z mostom na Dravi. Drava nosi s seboj velike in debele ledene plošče, ki se kopičijo pred lesenim mostom in grozijo, da ga bodo porušili. Most se nevarno maje. Procesija pobožnih meščanov se bliža mostu in prosi mater božjo, naj obvaruje most. In ga je tudi obvarovala. Najbrž je bil, čeprav lesen, solidno zgrajen.

Zanimive so listine ptujskega mestnega prava. V sodnem pravilniku je na pr. določba: ženska, ki je bila na smrt obsojena, se ne sme usmrtiti, če je noseča. Šele po porodu... Ali pa: ženska, ki ni obsojena na smrtno kazen, naj se, če je noseča, tepe le z lahkim udarcem... Bridka „krvava rihta“! Neke listina z gradu Hrastovca pripoveduje, kako sta bila na smrt obsojena dva homoseksualca. Bila sta usmrcena, nato sežgana in njun pepel je bil raztrošen na vse štiri strani. Listina je pisana v slovensčini.

Arhivska razstava je odprta še do 19. novembra vsak dan od 8. do 12. in od 13. do 16. ure. Zeleti bi bilo, da bi si razstavo ogledali zlasti dijaki višjih razredov osnovnih šol, gimnazije in drugih ptujskih in okoliških šol, pa tudi odrasli. Upravnik Mestnega arhiva prof. Anton Klasič in upok. šolski upravitelj, Mirko Majcen sta razstavo zelo pregledno in nazorno uredila, zato se izplača, da si jo, dokler je odprta, ogledamo vsi.

V. K.

Misel k misli

Nekoliko v zadregi... Tovariš, ki naj bi zvečer predaval, sporoči, da mora službeno odpovati. Kaj sedaj? Odpovedati predavanje? Ne, saj vendar ne kaže poslušalcev popolnoma razočarati, kajti mnogi bodo prišli, prepričani, da bo predavanje.

Telefonski razgovori... Ptujška Delavska univerza kliče okrajno: Le dobro pripravljeno predavanje more ublažiti razočaranje.

Zagotovilo... Tovariš Milan Zevart, ravnatelj muzeja NOB, Maribor, bo predaval o razvoju NOB na Štajerskem.

Kratko uro potem... Na IV. terenu izobraževalnega centra v Ptujju so novi plakati. Mnogi jih ne bodo niti pogledali in zvečer bodo presenečeni, ker ne bo predavanja, ki so ga pričakovali.

Presenečenje zvečer... je samo trenutno za vse one, ki res niso pogledali na plakate.

Odtehta ga predavanje... samo v polni meri. Vdilo je poslušalce nazorno skozi največje dni borb za osvoboditev naših narodov in ustvaritev lepše bodočnosti. Tako živo so vstajali svetli liki naših prvih borcev na Štajerskem pred poslušalci, da si jih bodo take hranili za vedno v sebi. V mislih so poslušalci sodoživljali vso kravato, toda zmagovalno pot naših talcev, ki je morala zgroziti

naše krvnike z mirom in ponosom, ki so ga pokazali ti naši junaki. Sneg in Pohorski bataljon... kmet Šarh in njegovi sinovi... v roko ranjeni partizan, v katerem hočejo Nemci z vso svojo nečlovečnostjo ubiti svoj lastni strah, strah pred silo malega naroda... Potem je tu Slava Klavara z vso svojo mladostjo in z vsem svojim pogumom. Tu so še: Šlander, Kerenc, je kmet Lacko... so drugi... je tu Tončka Čečeva, katere pogled zre uporno preko mučiteljev in zasmehovalcev... Upor in ponos!

Kaj se ni v dvorano prikradla misel? Kje je ponos tistih nekaterih, ki odhajajo v tujino, se tam udinjajo za najbolj težaka dela, samo zato, da si s prav suženjskim garanjem pripravijo motorno vozilo? So kdaj pomislili, da morda pomagajo s svojim delom prav tistim, ki so prizadejali toliko gorja našim narodom; so pomislili, da morda sopolagajo v težnji za novo vojno? Prav je povedal tovariš, ki je rekel, da bi z nekaj več delovnim naporom, na vsak način pa s takim, ki ga izkazujejo v tujini, toda tu brez izgube človeškega dostojanstva in ponosa, zmogli ti ljubitelji motornih vozil tudi pri nas v razmeroma kratkem času postati lastniki takih vozil. Misel se je ustavila, o, naj bi le vasovala tam, kjer se ni, naj bi le krepko potrkala na vsa mlačna srca!

Iz Rogoznice

Prav bo... Bližamo se dvajsetletnici velike vstaje naših narodov ter bo prav, da bo predavanje o razvoju NOB na Štajerskem v vseh izobraževalnih centrih naše občine manifestiralo s svojo dokumentarno in umetniško poanto veličastno borbo našega malega, pa tako hrabrega in ponosnega naroda.

Feldin Meta

VSEM ORGANIZACIJAM ZA TELESNO VZGOJO IN ŠPORT, SINDIKALNIM PODRUČNICAM, LJUDSKI MLADINI, ŠOLAM

OKRAJNEGA TEKMOVANJA V ORIENTACIJSKEM KROSU V POČASTITEV DNEVA REPUBLIKE

Okrajna zveza organizacij za telesno vzgojo razpisuje okrajno tekmovalanje v orientacijskem krosu. Tekmovalanje bo 29. novembra 1960 s pričetkom ob 8. uri na območju mesta Maribora.

Pravico nastopa imajo vse organizacije za telesno vzgojo in šport, JLA, LMS, sindikalne podružnice, taborniki, šole itd. Tekmovalne ekipe bodo tekmoval v dveh skupinah:

A skupina — registrirani člani atletskih klubov.
B skupina — vsi drugi.

Najboljše ekipe bodo prejle praktične nagrade in diplome. Stroške udeležbe na tekmovalju nosijo udeleženci sami.

Tekmujejo:
Člani (rojeni leta 1941 in starejši) 6 km,
mladinci (rojeni leta 1942, 1943, 1944) 6 km,
članice (rojene leta 1941 in starejše) 3 km,
mislidinke (rojene leta 1942, 1943 in 1944) 3 km.
Ekipe šteje tri tekmovalce-ke. Pri orientacijskem teku mora ekipa dokazati: da zna hoditi po neznanim terenu s pomočjo zemljevida, ravnati s kompasom, ocenjevati razdalje, vrniti itd.

Vsa ekipa mora imeti kompas. Prijave, ki morajo vsebovati poimenski seznam tekmovalcev, morate poslati najkasneje do 25. novembra 1960 na naslov: Okrajna zveza organizacij za telesno vzgojo, Maribor, Maistrova ulica 5.

Vsa morebitna pojasnila dobite na tel. števil. 21-15, Maribor.

Delavska univerza Ptuj

22. nov. 1960, ob 19. uri: IC Gorišnica: Zorec inž. Egon — Razvojne tendence kmetijstva po svetu in pri nas;

ob 19. uri: Ptuj-SS II: Bračko Katica — Vzgojna sredstva v zgodnjem otroštvu;

ob 18. uri: Ptuj-SZ: Sepec Karel — Odnosi med fantom in dekletom.

23. nov. 1960, ob 18.30: IC Polensak: Stropnik Jože — Izbiro poklica;

ob 18.30 IC Stoperce: Horvat Stane — Duševni razvoj mladega človeka od rojstva do odraslosti;

ob 19. uri: Ptuj-SS I: dr. Kristan Branko — Sodobna regulacija rojstev.

24. nov. 1960, ob 15. uri: Ptuj — seminar za predavatelje.

25. nov. 1960, ob 15. uri: Ptuj — seminar za predavatelje.

27. nov. 1960, ob 8. uri: IC Desternik: Purg Tone — Gospodarstvo v občini.

ob 8. uri: IC Vitomarci: Krajncič Ivan — Osnovna naloga v mednarodnih odnosih je boj za mir.

ob 17.50: IC Videm: Rojce Vida — Razvoj NOB na Štajerskem.

Večerna politična šola Ptuj

TOREK, 22. nov. 1960: ob 16.30, tema A2: Blagovno gospodarstvo, I. del, predava Borut CARLI.

PETEK, 25. nov. 1960: ob 16. uri, tema A2: Blagovno gospodarstvo, II. del, predava Borut CARLI.

Večerna politična šola Kidričevo

PONEDELJEK, 21. nov. 1960: ob 16.30, tema A2: Blagovno gospodarstvo, I. del, predava Borut CARLI.

ČETRTEK, 24. nov. 1960: ob 16.30, tema A2: Blagovno gospodarstvo, II. del, predava Borut CARLI.

OPOMBA: predavanja VPŠ Kidričevo bodo v sejni dvorani delavskega sveta Kidričevo.

Mladinska politična šola Ptuj

PONEDELJEK, 21. nov. 1960: ob 16. uri, tema I. A3: Vloga nerazvitih dežel pri razpadanju svetovnega kapitalističnega sistema, I. del, predava Jože STROPNIK.

ČETRTEK, 24. nov. 1960: ob 16. uri, tema I. A3: Vloga nerazvitih dežel pri razpadanju svetovnega kapitalističnega sistema, II. del, predava Jože STROPNIK.

OPOMBA: Predavanja VPŠ Ptuj in MPŠ Ptuj bodo v mali dvorani občinskega komiteja ZKS Ptuj.

Sindikalna politična šola Ptuj

TOREK, 22. nov. 1960: ob 16. uri, tema: Ekonomske in politične osnove socialistične graditve, Jugoslavije, predava Ivo KRAJNCIČ.

PETEK, 25. nov. 1960: ob 16. uri, tema: Prosvetna in kulturna politika Jugoslavije, predava Ivo KRAJNCIČ.

OPOMBA: Predavanja v Sindikalni politični šoli bodo v sejni dvorani magistrata, Trg mladinskih delovnih brigad.

Rojstva poroke in smrti

NA MATIČNEM PODROČJU PTUJ:

ROJSTVA: dečke so rodile: Verona Kranjc, Levanjci 29 — Ivana; Alojzija Notersberg, Turški vrh 88 — Marjana; Marija Antolič, Zamerici 14 — Ratislava; Ivana Korošak, Drbitinci 40 — Dušana; Marija Čeh, Dornava 43 — Marjana; Marija Gašparič, Mestni vrh 121 — Martina; Ana Rojko, Vintarovi 12 —; Marija Gselman, Miklavž pri Mariboru; Čeh Marija, Pacinje 33 —; Angela Majar, Bukovci 29 — Franca; Marija Črček, Kidričevo 15; Elizabeta Podplatnik, Savci 52; Terezija Kocmut, Rotman 40 — Branka; Marija Pernat, Kozminci 18 — Ivana; Marija Vnuč, Vinica — Franca.

Deklice so rodile: Vera Kolarič, Vičava 17 — Stanko; Marija Kovarčič, Bukovci 72 — Marijo; Angela Pal, Stojinci 5 — Zdenko; Ana Pintarič, Cirkulane 54 — Majdo; Stefanija Zgajnar, Križanče 71; Friderika Masten, Hum 86 — Ksenijo.

POROKE: Janez Krajncič, Budina 60 in Elizabeta Tekmec, Spuhja 137; Anton Tement, Spuhja 48 in Elizabeta Zlatnik, Moškanjci 97.

SMRTI: Henrik Kosmat, Ptuj, Hrvatski trg 4, roj. 1877, umrl 12. 11. 1960; Jožefa Salaman, Obrež 2, roj. 1901, umrl 10. 11. 1960.

Vsem sodelavcem in izkazovalcem pomoči: Hvala!

Hitri razvoj socialističnega gospodarstva in socialistične družbe ni le razmajal temeljev osnovnega izobraževanja z reformirano šolo, temveč posega korenito tudi v izobraževanje odraslih. S takim izobraževanjem se prvenstveno bavijo delavske univerze, katerih gibalno je, omogočati našemu državljanu pridobivanje večje strokovnosti, mu posredovati večje znanje z raznih področij, mu razširiti tkz. splošno znanje, ga usposabljaati za naloge v družbenem in delavskem upravljanju. Te naloge so nujne, so velike in mnogoštevne. Pri reševanju vseh teh nalog sodeluje v občini Ptuj mnogo postrtovalnih delavcev iz proizvodnje, samoupravnih organov, prosvetnih in političnih delavcev, upravna vodstva občin, zdravstveni kader in drugi. Vsem tem sodelavcem se delavska univerza toplo zahvaljuje.

Potek izobraževanja je v veliki meri odvisen tudi od gnotne osnove, k v skladu z organizacijskimi in tehničnimi činitelji pospešuje ali zavira izobraževalno delo. Da bi delo Delavske univerze potekalo čim bolj nemoteno, v želji, da bi pomagala uresničiti željo, da bo vsak državljan, ne glede na stopnjo izobrazbe in kvalifikacije, imel možnost, da po glajlja svoje znanje, neposredni proizvajalci in člani delovnih kolektivov, da se usposabljaajo za mojstre svojih poklicev in za družbeno aktivne člane, je več podjetij nakazalo Delavski univer-

zi Ptuj znatne prispevke, tako:

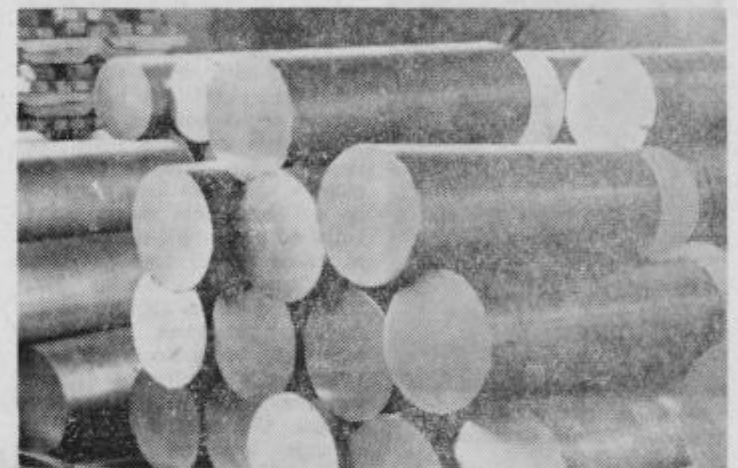
Tovarna aluminija in glinice Kidričevo	1.000.000 din
Tovarna volnenih izdelkov Majšperk	280.000 din
Tovarna Avto-opreme Ptuj	62.000 din
»Petovias« Ptuj	62.000 din
Telastilna tovarna Ptuj	50.000 din
Opekarna Zobjek	25.000 din
Kmetijska strojna postaja	10.000 din

Vsem zgoraj navedenim podjetjem se delavska univerza na tem mestu najtopleje zahvaljuje.

Letalske

»pnevmatike« iz Žice

Pri firmi »Goodyear« so za potrebe nadzvočnih letal izdelali novo vrsto »pnevmatike« za pristajalna kolesa. Te »pnevmatike« niso — kot običajno — gumijaste, ampak so narejene iz posebno prožne jeldene žice, ki kot nekakšna krtača obdaja kovinsko kolo. Poskusi so pokazali, da se takšne »pnevmatike« odlično obnesejo; ob pristanku nadzvočnega letala (ki tudi pristaja z dokaj veliko hitrostjo) se namreč njegova kolesa zaradi velikega trenja tako močno segrejejo, da takšnih temperatur ne vzdrži nobena gumijasta pnevmatika, nove »pnevmatike« pa so kljub visoki temperaturi ostale zadovoljivo prožne.

Aluminij v blokih

(nadaljevanje s 3. strani)

ne škodljive pojave in nepravilnosti v delu organizacij in društev, zlasti pa pomagala uresničevati njihov program dela.

Varnost življenja in zdravja v tovarni

Glede skrbi za sam kolektiv s strani organov delavskega samoupravljanja je važno, da večina delavcev ceni ukrepe za varnost zdravlja v službi in za skrb oddelka HTZ in komisije HTZ pri delavskem svetu. Zlasti pri novih delavcih je ta skrb posebej budna, ker se še tako ne zavedajo nevarnosti pri delu. Za zaščitna sredstva pri delu je bilo samo lani porabljenih za 1 delavca nad 21.000 din ali skupno nad 36 milijonov dinarjev. Kljub vsemu pa se še vedno dogajajo nezgode. Lani je bilo okrog 200 nezgod. Na 1 nezgodo je odpadlo po 17—22 dni. Vsled boleznij je izpadlo letno do 21.000 delovnih dni ter do 12 milijonov dinarjev za nadomestila

plač do 7 dni in nad 7 dni boleznij. Skupni izdatek za vse oblike HTZ službe, nesreče in nezgode ter boleznij je utrpel kolektiv vsako leto od 1955 dalje vsako leto po osebi od 20.000 do 50.000 din.

Kolektiv čuti tudi stalno skrb delavskega sveta ter tovarniških služb zanj v vseh oblikah, za odlih med delom, ob nedeljah, ob praznikih in dopustih. Počitniški dom v Crikvenici in pogodbe z drugimi kolektivi za oddih delavcev in nameščencev v njihovih počitniških domovih je zlasti letos pokazal veliko pridobitev za kolektiv iz Kidričevega. Pravilna skrb za zdravstveno službo, za pravilno zaposlitev ženske delovne moči pri lažjih delih, za upoštevanje invalidnosti in starosti ter ostalo kaže, da je znal delavski svet Tovarne glinice in aluminija Kidričevo storiti vse, da se vsak član kolektiva čuti v tovarni kot član velike tovarniške skupnosti, v kateri se naj čuti kot doma, saj je deležen vseh njenih skrbi, težav, pridobitev in uspehov.

V. Z.

PTUJSKI TEDNIK za otroke

ZINKA:

SIN MOJ

Vnskaš in skačeš, igraš se lepo, ne veš, kaj bodočnost prinesla ti bo.

Ce bi ti bilo težko živeti, ne tož, nikomur, znaj potrpeti!

Vedi, da večno pioha ne lije, da tudi za točo sonce posije.

Ce bi ti bilo živeti v sreči, ljudi ne preziraj, pomagaj v nesreči!

Kotorkoli ti bodo potekala leta, spomni se, sin moj, tega naaveta.

VOLK IN KOZICE

Starka je imela sedem kozic. Nekoč je šla v gozd po živež. Pred odhodom naroči kozicam, naj bodo mirne in naj ne odpro nikomur razen njej. Izne seveda vse obljubijo.

A komaj odide stara koza, začno »kozice skakati in vpiti. Mimo hiše pride volk. Potrka na vrata. Kozice mislijo, da je prišla mama in odpro. Volk skoči v hišo in požre kozice. Ostala je živa le ena, ker se je skrila v uro.

Kako se prestraši stara koza, ko pride domov in ne najde mladih kozic. Tedaj prilze iz ure kozica in pove mami, kaj se je zgodilo. Joka je gre stara koza na vrt, kjer dobi v senci sčepga volka. Hitro vzame škarje in mu prereže trebuh. Iz njega poskačejo še žive mlade kozice, ki jih je bil volk v svoji požrečnosti kar cele požrl. Volku naložijo zdaj kamenja v trebuh in ga zaslišajo. Ko se zbudi, gre k vodi, da bi se napil. Prekucne se, pade v vodo in utone.

Povratek z dela

Za vsakogar nekaj zanimivega

Legenda o Biserki

Ohrid — revnó naselje ob jezeru in važni rimski cesti. Noč. Kriki. Bakle. In surovi, prašnati konjeniki, ki odganjajo sužnje. Naselje gori. Dekle se v begu, polnem obupa, rešuje plamena. Toda plamen jo dosega in vleče k sobi.

Razrušen, žalosten sanjari Ohrid, dolga stoletja hrepeni za izgubljenim deklico.

Iz globine jezera plava proti površini biserna školjka. Odpira se. Biserka — prekrasna vladarica jezera, boginja ribičev — zapušta školjko in po mostu, ki ga je zanjo naredila jata rib, prihaja zlomljenemu mestu in ga obdaruje s plamenim mečem. Skrita v školjki se zopet potopi v svoj povodni svet.

Zaman bi koren tej legendi iskali v tem starem mestu zbitih, stopničasto nanizanih hiš staromakedonske arhitekture, obkroženih z ribiški mrežami, ki se suše, in starim tlakom, toda tudi s parki, novimi hoteli in jabolki ledij. Tudi prebivalci Ohrida so jo prvič doživeli v snopih rdeče-modre in zelene svetlobe gledaliških reflektorjev... v vetru, ki majo zavese, v gibih in plesih deklet in vojakov... zanosno izpovedanih z glasbo.

Legenda o Biserki — kraljica jezera — in o biseru, ki se je nekoč davno rodil nekje v teh modrikastih zelenih globinah, nihče v preteklosti ni zabeležil. Tudi starci niso slišali o njej.

Resnična zgodba o ohridskem biseru je novejšega datuma in ni lepa.

Pred tridesetimi leti je prišel v Ohrid Jovan Subanović. Starec je sem zašel iz daljnih krajev, bajne celo z Bajkala. Od tamkajšnjih ribičev je zvedel, kako se delajo umetni biseri. Zakaj ne bi poskušal dobivati vrbje srebro? tudi od ohridskih rib?

»Železnica« na avtostradah

Ako bo obveljal predlog nekega angleškega strokovnjaka za avtomobilski promet, se bodo na velikih evropskih avtostradah v bližnji prihodnosti pojavile prave »cestne železnice«. Tako bo sedanji avtomobilski tovorni promet dobil še vse tiste prednosti, ki jih je doslej obdržala železnica.

Zamisel je precej enostavna, pa zanimava: sestavili naj bi posebne »kompozicije« iz velikih tovornjakov, od katerih vsak bi lahko naložil kar po 40 ton tovarov. Takšna »cestna železnica« bi bila sestavljena iz glavnega tovornjaka in iz dveh ali treh prikolic, toda to ne bi bile prikolice, kot jih poznamo danes; vsaka od prikolic naj bi namreč imela svoj lastni motor, vendar bi bilo mogoče vse te motorje upravljati tudi iz glavnega tovornjaka — iz »lokomotive«. V normalnih okoliščinah bi glavni tovornjak vlekel za seboj vse te »prikolice« —

Denarja ni imel in nekega dne je predlagal bogatemu Milčetu Talevu: »Jaz dam skrivnost, ti pa denar...«

Sklenila sta pogodbo in pričela skupaj delati.

Proizvodnja bisernih ogrlice je hitro naraščala. Milče Tanev je postal v Nemčijo, Italijo... S svojim bratom je kmalu postal najbogatejši v Ohridu.

Čeprav mu je po dogovoru pripadal določen odstotek ustvarjenega dobička, je Subanović živel vedno bolj bedno. Predal se je pišči in skoraj povsem osiretel. Končno je, razočaran in besen, izdal skrivnost še Jovanu Filevu in nekemu Hristi...

»Naj jim bo, da bodo zažive...«

Taleva pa je tožil na sodišču.

Namesto sreče so mu biseri prinesli zlo: na sam dan razprave proti Talevu so našli Jovana Subanovića mrtvega ob železniški progi Titov Veles—Prilep. Nikoli se ni zvedelo, na kak način je »padel« z vlaka, s katerim se je iz Skopja peljal v Ohrid na razpravo.

KAKO DELAJO BISERE?

Mala, nežna ribica, katere naravo izdaja tudi njeno ime »plašica«, od časa do časa srebrno zableski v prozornih globinah jezera in v plitvinah. Od osemnajstih vrst rib, ki žive v Ohridskem jezeru, se vsi tisti, ki delajo biserne ogrlice, zanimajo le za plašico.

Ob hladnih, vetrovnih dneh, od decembra do aprila, jih ribiči iz svojih mrež — »segema« in »vlač« — vsak dan iztresa na kamnito obalo pred majhnim naseljem Kupeo. Majhne ribice se nemočno premetavajo na soncu (in krvave). Spretni roke z noži snemajo njihove luske, po katerih so te

ribice znane in cenjene tudi v Angliji, Italiji in ZDA.

Luske dajejo pod stiskalnico in jih potem izpirajo z avionskim bencinom. Na ta način dobivajo ribje srebro — v gosti tekočini ali pa v prahu, ki se laže transportira.

Pravijo, da šele od tod pričeneja skrivnost, ki jo je stari Subanović prinesel z daljnega sibirskega Bajkala in ki jo prebivalci Ohrida še danes ljubosumno varujejo. Skrivnost je v nekaterih primoseh, ki delajo, pomešane z »ribjim srebrom«, srbno amulzijo. Največja umetnina pa je s »o emulzijo premazati zrna raznih oblik in velikosti, da dobijo prav tak videz kot pravi biseri.

Ko se ta zrnca posuše, jih nanizajo v biserne ogrlice.

INDUSTRIJA BISEROV

Po vojni je skrivnost ohridskih biseroev postala le nekoliko bolj razširjena. Točneje rečeno: skrivnost izdelovanja srebrne emulzije je tudi danes znana le nekaj ljudem... (Kadar Mihail Filev enkrat dnevno odhaja prinarjavljati srebro, ne sme biti nihče z njim!).... toda proizvodnja umetnih biseroev je razširje-

Letošnja turistična bilanca

Poleg vseh napovedovanj, ki so spremljale letošnje turistično sezono glede njene uspešnosti, je pokazalo to leto v pogledu nočnin kakor v pogledu priliva deviznih sredstev iz turistične dejavnosti nesumljiv napredek. Podatki o deviznem prilivu v prvih letošnjih devetih mesecih so jasno prikazujejo. Skupno je bilo doseženih 5 milijard 185 milijonov in 47 tisoč dinarjev, kar je za okrog 13 odstotkov več kakor v istem času v preteklem letu.

Zanimivo je, da je bil po absolutnem obsegu glede priliva deviz najuspešnejši mesec september, medtem ko sta junij in avgust na drugem oziroma tretjem mestu.

Tudi letos so prinesli največ deviz turisti iz Zahodne Nemčije (804.519.000 dev. dinarjev), na drugem in tretjem mestu sta Avstrija oziroma Velika Britanija (455.505.000 deviznih din. in 420.677.000 dev. din.). Sledijo ZDA z 390.478.000 dev. din. itd.

Eno indijskih čudes

Indija je znana po starodavnih zgradbah. Ena najlepših in najmonumentalnejših zgradb je hram Lingaraja. Tvori jo 46 m visok stolp, ki je zunaj dekoriran z vertikalnim motivom in stebričasta dvorana. Čeprav je notranjost stavbe precej enostavna, je zunanost razkošno okrašena.

Po svoji arhitekturi sodi ta stavba med remek dela človeške dejavnosti.

na že na desetine delavcev.

Ze leta 1946 je v posebnem pogonu podjetja za ribarstvo okoli trideset delavcev nekaj mesecev letno izdelovalo bisere na zelo primitivni način. Pet let od tega pa to delo končno vse bolj prevzema moderne dobro organizirane proizvodnje forme in metode v specialnem podjetju za izdelavo biseroev in steklene galanterije.

»Ribje srebro« je industriji zelo potrebno in je tudi zelo drago. Tukaj pa jim je — lahko bi rekli — kar pri roki. Od ene tone rib »plašice« dobijo okoli tri kilograme »ribjega srebra«. V poznih zimskih in pomladnih dneh potegnejo ribiči tudi do 300 ton imenovane ribe iz jezera.

In še važen detalj: ko z rib postgajo luske, jih odpeljejo v ribarnico. Kajti ribe so še vedno hranljive in okusne, zato jih tam kmalu zmanjka.

Legenda o Biserki — kraljici jezera in boginji ribičev — in o biseru, ki so ga davno nekoč rodile globine jezera, nikjer ni zabeležena, niti je v Ohridu ne zna nihče pripovedovati. Resnična zgodba o »ohridskem biseru« je novejšega datuma in ni lepa. V njenem okviru se je rodilo prvo biserje.

Danes je »ohridski biser« znan daleč naokrog in cenjen in je vedno večji vir dohodka ljudi z obal tega modrikasto-zelenega jezera.

Temperatura sonca

Najnovejša znanstvena raziskava se je pokazala, da vlada na Soncu precej višja temperatura, kot pa so strokovnjaki doslej menili. Rezultati nedavnih meritev govore o tem, da dosega temperatura v »atmosfera« Sonca za naše pojme fantastično visoko vrednost — do 100 milijonov stopinj Celzija! To je približno deseterkrat več od temperature, ki so jo znanstveniki doslej pripisovali sončnemu »ozračju«.

Kako so prišli znanstveniki do novih podatkov in do omenjenih trditve? To pomembno astrofizikalno odkritje so omogočile natančne meritve jakosti röntgenskih žarkov, ki jih Sonce žarči med silnimi »sončnimi nevihtami«. Snopi teh röntgenskih žarkov dosežejo do gornjih plasti zemeljskega ozračja in tam jih registrirajo posebne naprave raziskovalnih raketah, ki hkrati merijo tudi jakost röntgenskega žarčenja Sonca.

Naprave, ki so bile vgrajene v raziskovalnih raketah in ki so se dvignile 350 kilometrov visoko

nad Zemljo, so registrirale snope röntgenskih žarkov, katerih energija je znašala do 80.000 elektronvoltov! Na podlagi teh podatkov so strokovnjaki z zamotanimi računi izračunali novo vrednost za temperaturo sončne »atmosfera«.

Nova cesta med Hrvaško in Slovenijo

Še letos bodo začeli z gradnjo ceste Zaprešić pri Zagrebu skozi Zabok in Krapino do Ptujja, ki bo povezovala avtomobilsko cesto Zagreb — Ljubljana s cestnim omrežjem v severovzhodni Sloveniji.

Ta cesta bo dolga 57 kilometrov in bo velikega gospodarskega pomena za Hrvaško Zagorje in vzhodni del Slovenije.

Rekord v italijansko-jugoslovanski blagovni izmenjavi

Italijansko-jugoslovanska trgovinska izmenjava letos izredno dobro poteka. Tako izvozi kakor tudi uvozi so dosegli nove rekordne vrednosti. Po jugoslovanskih podatkih so se v prvih sedmih mesecih italijanske dobave povečale za 4,8 milijarde dinarjev in dosegle skupno vrednost 15,3 milijarde dinarjev napram 10,5 milijarde dinarjev v istem razdobju lanskega leta. Hkrati se je izvoz povečal od 10,2 milijarde na 14,7 milijarde dinarjev.

Všeč. Bil je sposoben človek, samo malce vsekani. Bil je preveč, seveda. Taka ljudje po navadi preveč pijo. Vsakega četrta leta je prejel neki denar, nekaj si je zaslužil z bridgem in od tega je živel. Tudi jaz sem pri njem zaigral nemalo denarja.

Burton se je skrivnostno nasmehnil. Iz lastnih izkušenj sem vedel, da mu neuspeh pri kartah ne more kazati dobre volje. Pogladil si je skrbno obrto brado. Njegova roka je bila mehka, skoraj prozorna, z izstopajočimi modrim žilami.

»Mislimo, da ga je najbrž privedlo k meni, ko je prišel na psa. To in pa še okolnost, da je bil moj soimenjak. Nekega dne je prišel k meni v pisarno in me prosil, da bi ga pri sebi namestil. To me je malce presenetilo. Rekel mi je, da od doma ne dobi več denarja in da bi se hotel lotiti kakšnega dela. Vprašal sem ga, koliko je star.«

»Pet, trideset let imam,« je odgovoril.

»Kaj ste pa doslej delali?«

»No, kaj dost nisem naredil,« je odgovoril.

Nisem mogel zadržati smeha. »Bojim se,« sem dejal, »da vas ne bom mogel dosti storiti. Priznajte, češ 35 let, pa bomo videli.«

Ni odšel. Pobežal je, se opotekel, potem pa dejal, da mu že nekaj časa karte ne gredo. Prenehaj je igrati bridge, vrgel se je na poker in prišel ob vse. Pri sebi ni imel niti penja. Zastavil je vse, kar je imel. Niti hotelske-

ga računa ni mogel več plačati, kredita pa mu niso hoteli dati. Bil je popoln berač. Če se mu ne posreči dobiti kakšnega denarja, se bo moral ubiti.

Nekaj časa sem ga gledal. Ni bilo mogoče, da bi ne videl, kako je res prepadel. Poslednji čas je najbrž precej pil, ker je bil tak, ko da mu je petdeset let. Ko bi ga v tem trenutku videla — katera ženska, bi gotovo spremenila svoje mnenje o njegovi eleganci in okusu.

»Kaj ne znate ničesar drugega kakor kvartati?« sem ga vprašal.

»Znam plavati,« je odgovoril. »Plavati?«

Lastnim ušesom nisem verjel. Njegov odgovor je zvenel kot odgovor blazneža. A takoj sem se spomnil, kaj s tem misli. Poznal sem več takšnih športnih oboževalcev z visokih stol. Ni mi ugajalo.

»Ko sem bil mlajši, sem tudi dobro plaval,« sem dejal.

Nenadoma mi je prišla dobra misel. Burton je umolknil in me pogledal.

»Poznate Kob?« je vprašal čez nekaj časa.

»Ne,« sem odgovoril. »Nekoč sem se vozil skozi, a prebil sem tam samo eno noč.«

Torej ne poznate Shioyovena plavalnega kluba. Ko sem bil še mlad mož sem večkrat plaval iz kuba vse do zakva Tarumi okoli svetilnika. To je oddaljenost kakšnih treh milj.«

Ni to lahka stvar, ker so »krog svetilnika vrtniki, ki plavanje ovirajo. Rekel sem, da v svojem mladeniču (Koniec na 6. strani.)

Pismo iz Kalifornije

Priobčujemo pismo našega naročnika in prijatelja g. Matije Turka iz San Diego v Kaliforniji, rojaka iz Trnovca pri Selah v Gornjih Haložah. Matija Turk je pred 30 leti odšel v Združene države Amerike ter se vse do letošnjega junija ni vračal v svojo domovino. Ob svojem obisku v domačem kraju je obiskal tudi naše uredništvo v spremstvu svoje žene Američanke g. Leote. Po svojem povratku v Kalifornijo julija t. l. nam je poslal pismo, ki smo ga šele pred nekaj dnevi prejeli.

Matija Turk piše: Podpisana sva prispela v Ptuj 29. maja t. l. Poletela sva iz San Diego v Kaliforniji do Zagreba in prišla v Ptuj natančno po določenem času. Pričakovali so naju sorodniki. Sprejem je bil kaj ganljiv ob obisku domovine po 50 letih odsotnosti. Na prvi pogled sem spoznal le brata, potem še sestro in ostale. Vsi so bili nadvse prijazni in ustrežljivi. Mnogih pa nisem več videl, ker so se preselili, od koder ni povratka.

Mnogim spremembam se nisem dosti čudil, ker sem bil o mnogodnem pisмено poučen (tudi o Atilu in ptujskem nebotičniku — ha-ha). Velike spremembe v političnem življenju pa so me vsekakor

zelo zanimale. Govoril sem z mnogimi ljudmi in sem s svojimi vtisi zelo zadovoljen. Videl sem, da odgovorni ljudje v domovini želijo državljanom le dobro.

Z ženo sva se udeležila tudi otvoritve Kulturnega doma v Zavrču. To nama je omogočil nečak Anton Purk iz Ptujja. Med proslavo ob otvoritvi so nam predstavili obdarovala z lepim cvetjem. Nadvse ginjena sva bila, vendar za pozornost nisem mogel niti primerno zahvaliti, ker mi je hripa odvzela glas.

Naš sedemdesetletni izlet po Sloveniji je bilo najlepše doživetje v mojem življenju. Prepotoval sem precej sveta, vendar lepših krajev kakor so v naši Sloveniji, ni. Tistim, ki sanjajo o širšem svetu in lepših krajih, ali jih kaj drugega žene v svet, svetujem, naj le ostanejo na svoji domači slovenski zemlji.

Letalo naju je poneslo nazaj v Kalifornijo in tako smo v naših stikih zopet navezani na pisanje.

Naj se ob tej priložnosti še enkrat zahvalim vsem, ki so naju v domovini naklonjeno in gostoljubno sprejeli!

Rodoljubne pozdrave vsem, vsem!

Matija in Leota Turk

Gore iz soli

Cerviniji. V mnogih časopisih in revijah lahko preberemo že tudi prve turistične oglase, saj so mnoga smučarska središča v Evropi že pripravljena za sprejem smučarjev-turistov.

Smučanje svoje vrste so si zamislili v Ameriki. Meščani velikih mest imajo zares daleč do smučišča, in zato so si v Chicagu omislili sredi nebotičnikov pravo goro iz soli, kjer se že vse poletje zbira prva vojska navdušenih smučarjev, ki trdijo, da se po soli smuča prav tako kot po snegu, če ne še boljše. Seveda tudi ta smučarja ni zastoj, saj si je lastnik slane gore že v kratkem času napolnil žep z dolarji. Pravijo, da bodo podobna slana smučišča pripravili tudi v New Yorku, Los Angelesu, San Franciscu in drugih velikih ameriških mestih.

Tretja svetovna vojna

Sovjetski general Nikolaj Telen-ski je za časopis Mednarodne zadave napisal študijo o žrtvah bodoče atomske vojne. Po njegovih cenitvah bi terjala tretja svetovna vojna življenja 500 do 600 milijonov ljudi, mogoče 75 odstotkov vsega prebivalstva v ZDA, Evropi in Sovjetski zvezi, kjer bi bila glavna bojišča atomske vojne.

Prevoz blaga skozi reško luko

Blagovni promet Avstrije, Madžarske in Češkoslovaške čez reško luko je v letošnjem prvem polletju znašal 755.000 ton, kar je za približno 90 odstotkov več kot v prvem polletju lani. Hkrati se je za 50.000 ton povečal tudi prevoz blaga z jugoslovanskimi ladjami.

SOMMERSET MAUGHAM:

Prijatelj v stiski

Ze trideset let opazujem ljudi, vendar ne morem reči, da bi kaj dost vedel o njih. Zegotavljam vam, da če bi imel koga sprejeti v službo, ni nikoli ne gledal na njegovo zunanost, čeprav sem pripravljen trditi, da si svoj nazor o ljudih ustvarjam po tem, kakšni so na videz. Pustimo se vplivati po obliki njihovih čeljusti, izrazu njihovih oči ali ust. Sam ne vem kolikokrat se motim in kdaj imamo prav. Mar nekateri romani in gledališka dela zato tako velikokrat neresnično učinkujejo, ker njihovi avtorji — bodisi iz nujnosti ali drugih ozirov — svoje osebe tako enostransko predstavljajo? Skomignem z rameni, ako mi kdo reče, da se mu prva vtis o ljudih večinoma potrdi. Ti ljudje so najbrž zelo domišljavi ali pa površni. Kar se mene tiče, moram reči, da čim dlje poznam kakšnega človeka, tem bolj me preseneča. Moji najstarejši prijatelji so prav ti ljudje, o katerih moram reči, da o njih absolutno ničesar ne vem.

Zamislil sem se nad temi stvarmi, ker sem v današnjem jutranjem tisku bral, da je v Kobi umrl Edward Hyde Burton. Bil je trgovec in je dolga leta živel na Japonskem. Nisem ga kdaj ve kaj poznal, ampak dobro se ga spominjam, ker me je nekoč zelo pre-

senetil. Ko bi ne bil slišal tega, kar vam bom sedaj pripovedoval, iz njegovih lastnih ust, bi nikdar ne verjel, da je mogel ta človek kaj takega storiti. To me je tembolj začudilo, ker n. v njegovem obnašanju nič zdajalo takih nagibov. Na prvi pogled se je zdele neizmerno premočrten. Bil je nizke, vitke postave, belih las, rdečega nagubanega obraza in modrih oči. Ko sem se seznanil z njim, mu je bilo kakih šestdeset let. Običajno se je zelo skrbno in nevsiljivo, kakor se je spodobalo njegovi starosti in položaju.

Čeprav je bila njegova pisarna v Kobi, je Burton pogosto prihajal v Jokohamo. Nekoč sem se v tem mestu zadržal nekaj dni, da bi počakal na svoj parnik, v britskem klubu pa me je nekoč predstavil Burtonu. Igrali smo bridge. Igral je dobro in velikopotežno. Govoril je malo, tako pri igri kakor tudi potem, ampak to, kar je rekel, je imelo glavo in rep. Razumel je šalo. Dobil sem vtis, da je med člani kluba zelo priljubljen, in ko je odšel domov, so mi rekli, da ga imajo res vsi zelo radi. Izkazalo se je, da stanuje v oba v Grand hotelu. Naslednjega dne me je Burton povabil na večerjo. Spoznal sem njegovo ženo. Ne več mlado, močno, smehljivo gospo, in njegovi dve hčerki.

Predstavljal se mi je ljubčo se, složno družino. Ko kor se spominjam, se mi je zdelo, da je najvidnejša Burtonova lastnost njegova dobrot. V njegovih očeh je bilo nekaj neskončno mernega. Glas mu je bil prijeten. Nisem s mogel predstaviti, da bi ta glas mogel kdaj izraziti zlobo ali jezo. Njegov smehljaj je bil neposipno pri-srčen. To je bil človek, ki ga je moral imeti vsakdo rad, ker je z njega kar vela ljubezen do bližnjega. V sebi je imel veliko miline, pri tem pa ni bilo v njem nobenega pretvarjanja. Rad je igral, rad je tudi pil, znal je pripovedovati zabeljene dovpite, v mladosti pa je bil dober športnik. Bil je premočen, vendar je počeno zaslužil vsak peni, ki ga je imel. Bil je tako majhen in droben, da je v ljudih vzbujal materinska čustva. Glavo bi bil stavil, da bi ta človek še kuri ne storil nič zlega.

Neko popoldne sem sedel v veži Grand hotela. Bilo je še pred poltresom in tam so se stali veliki usnjeni klubski naslonjači. Skozil okna je bil krasen razgled na zaliv in gomazenje v pristanišču, kjer so bile zasidrane velike ocean-ske ladje na poti v Vancouver in San Francisco, v Evropo čez Sanghaj, Hongkong in Singapur. To so bile ladje vseh narodnosti, stare in utrujene džunke z visokimi kljuni in velikimi jadrji pa neštevila množica majhnih k taj-skih barčic. Bil je zanimiv, hkrati pa tudi razburljiv pogled, ki je povzročal, ne vem zakaj, nenavadno pomirjajočo dojem. Iz njega

je izhajala neka težko razločljiva romantika. Zdelo se je, da zado-stuje stegniti roko, pa bi jo človek uje.

Čez nekaj časa se je v veži prikazal Burton, pogledal me je in prisedel.

»Bi ne hoteli kaj piti?«

Peklical je boja in naročil dva gina z limonovim sokom. Ko nam je deček podal pijačo, sem skozil špo zagledal nekega znanca, ki je pravkar šel čez ulico. Tudi on me je opazil in mi pomahal z roko.

»Poznate Turneja?« je vprašal Burton.

»Seveda, v klubu sem ga spoznal. Pravijo, da je lenuh.«

»Imate prav. Tu je veliko takih.«

»Čudovito igra bridge.«

»Večina takih odlično igra bridge. Lan se je tu pojavil človek, ki se je po čudnem naključju imenoval prav tako kakor jaz. To je bil najboljši bridgist, kar sem jih kdaj srečal v Londonu. Pisal je za Lenny Burton. Kolikor mi je znano, je bil član nekaterih odličnih klubov.«

»Ne, ne spominjam se tega mena.«

»To je bil zares imeniten igralec. Imel je čudovit instinkt za karte. Bilo je naravnost strašno. Večkrat sem igral z njim. Približno je namreč nekaj časa v Kobi.«

Burton je izpil g'n.

»To je zabavna zgodba,« je nadaljeval. »Pravzaprav ni bil slab človek. Imel sem ga rad. Zmeraj je bil elegantno obločen, zdrave barve. Imel je važitve lase in svetlo pot. Ženskam je bil prav

več. Bil je sposoben človek, samo malce vsekani. Bil je preveč, seveda. Taka ljudje po navadi preveč pijo. Vsakega četrta leta je prejel neki denar, nekaj si je zaslužil z bridgem in od tega je živel. Tudi jaz sem pri njem zaigral nemalo denarja.«

Burton se je skrivnostno nasmehnil. Iz lastnih izkušenj sem vedel, da mu neuspeh pri kartah ne more kazati dobre volje. Pogladil si je skrbno obrto brado. Njegova roka je bila mehka, skoraj prozorna, z izstopajočimi modrim žilami.

»Mislimo, da ga je najbrž privedlo k meni, ko je prišel na psa. To in pa še okolnost, da je bil moj soimenjak. Nekega dne je prišel k meni v pisarno in me prosil, da bi ga pri sebi namestil. To me je malce presenetilo. Rekel mi je, da od doma ne dobi več denarja in da bi se hotel lotiti kakšnega dela. Vprašal sem ga, koliko je star.«

»Pet, trideset let imam,« je odgovoril.

Kaj ste pa doslej delali?«

No, kaj dost nisem naredil,« je odgovoril.

Nisem mogel zadržati smeha. »Bojim se,« sem dejal, »da vas ne bom mogel dosti storiti. Priznajte, češ 35 let, pa bomo videli.«

Ni odšel. Pobežal je, se opotekel, potem pa dejal, da mu že nekaj časa karte ne gredo. Prenehaj je igrati bridge, vrgel se je na poker in prišel ob vse. Pri sebi ni imel niti penja. Zastavil je vse, kar je imel. Niti hotelske-

PTUJSKI TEDNIK

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR PTUJ

Po 15. členu in 2. točki 50. člena zakona o občinskih ljudskih odborih (Uradni list LRS, št. 19-88/52), 1., 2. in 3. členu uredbe o cenah za komunalne proizvode in storitve, ki jih uporabljajo gospodarske organizacije, državni organi in zavodi (Uradni list FLRJ, št. 16-301/58) in 31. členu odloka o vodovodnem redu v mestu Ptuj in Občinski ljudski odbor Ptuj na predlog sveta za komunalne in stanovanjske zadeve na seji občinskega zbora in zbora proizvajalcev dne 10. novembra 1960 sprejel

ODLOK

o vodovodni tarifi za »Ptujski vodovod«

1. člen
Koristniki vode iz »Ptujskega vodovoda« se razvrstijo in plačujejo vodo po naslednji lestvici:
I. tarif. kat., cena za m³ porabljene vode 20 din;
II. tarif. kat., cena za m³ porabljene vode 30 din;
III. tarif. kat., cena za m³ porabljene vode 40 din;
IV. tarif. kat., cena za m³ porabljene vode 60 din.

2. člen
V posamezne kategorije spadajo naslednje kategorije:
V I. tarifno kategorijo:

1. gospodinjstva in zavodi za družbeno prehrano;
2. servisi stanovanjske skupnosti;
3. zavodi in ostale javne organizacije;
4. jugoslovanska ljudska armada.

V II. tarifno kategorijo:

1. gostinske organizacije;
2. uslužnostna obrt;
- V III. kategorijo:
1. ostala obrt;
2. trgovinske organizacije;
3. živilska industrija;
4. kmetijstvo.

V IV. tarifno kategorijo:

1. ostala industrija;
2. gradbeništvo;
3. ostali koristniki.

3. člen
Potrošnikom iz 1. točke I. tarifne kategorije, ki začasno nimajo na vodovodnem priključku vgrajenega stevca, se lahko zaračuna porabljena voda iz vodovoda v pavšalnem znesku. Pri tem se računa, da se porabi na stanovanjsko dnevno sledeča količina vode:

1. če je vodovod v stanovanju 60 l na dan,
2. če je vodovod izven stanovanja, vendar v stanovanjskem objektu 35 l na dan,
3. če je vodovod na javnem mestu izven stanovanjskega objekta 20 l na dan,
4. če je vodovod v zavodu za družbeno prehrano 6 m³ na dan.

4. člen
Vodarinu pobra organ, ki upravlja »Ptujski vodovod« vsak mesec za pretekli koledarski mesec.

5. člen
90 odst. vodarine se uporabi za vzdrževanje vodovodnega omrežja in za upravne stroške ograna za vzdrževanje vodovoda, 10 odst. vodarine pa se uporabi za vzdrževanje mestne kanalizacije.

6. člen
Navodila za izvajanje tega odloka izda po potrebi svet za stanovanjske in komunalne zadeve.

7. člen
Ta odlok začne veljati z dnem objave v »Uradnem vestniku okraja Maribor«, uporablja pa se od 1. oktobra 1960.

Štev. 05/1-ZAO-4872-50.
Ptuj, dne 10. nov. 1960.
Predsednik
občinskega ljudskega odbora
Ljiljka Stropnik l. r.

LJUBLJANA

NEDELJA, 20. NOVEMBRA
6.00—6.30 jutranji pozdrav — vmes ob 6.05—6.10 Poročila, vremenska napoved in dnevni koledar. 6.30 Vesele melodije. 7.00 Napoved časa, poročila, pregled tiska, vremenska napoved in objava dnevnega sporeda. 7.15 Reklame. 7.30 Radijski koledar in prireditve dneva. 7.35 Pihalni orkester JLA p. v. Pavla Brulje. 8.00 Mladinska radijska igra — Milinkov — Nikolič. Lov za izginjimi oblaki. 8.45 Iz albuma francoskih, belgijskih in švedskih pesmi za mladino. 9.00 Z zabavno glasbo v novi teden. 9.45 Vokalne skladbe Marijana Kozine. 10.00 Se pomnite, tovarilji... Andrej Pagon — Ogarev: Izpod Blegaja v Slovensko Benečijo. 10.30 Blagodej Bersa: Sončee poljane — simfonična pesnitev iz cikla Moja domovina (Orkester Zagrebške filharmonije dirigira Milan Horvat). 10.45 Spoznavajmo svet in domovino! (Posnetki javne oddaje z dne 17. nov. 1960). 11.45 Pevec Dušan Jakšič. 12.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I. del. 13.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in objava dnevnega sporeda. 13.15 Obvestila in zabavna glasba. 13.30 Za našo vas. 13.45 Koncert pri vas doma. 14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II. del. 15.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved. 15.15 Reklame. 15.30 Kar radi poslušate. 16.00 Humoreska tega tedna — Mark Twain: Gospa in nevihta. 16.30 Melodije za nedeljsko popoldne. 17.10 Peli so jih mati moja... Slovenske narodne pesmi. 17.30 Radijska igra — Fred von Hoerschmann: Kaj naj storimo? 18.36 Pančo Vladimirov: Vardar, rapso- dija orkester Radia Leipziga dirigira avtor. 18.46 Zgodovinski kranci s pevci. 19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba. 19.30 Radijski dnevnik in športna poročila. 20.05 Izberite melodijo tedna! (Zabavnoglasbena oddaja z naslovom). 20.50 Godala v ritmu. 21.00 Oskari pri naših skladateljih — Matija Bravničar. 22.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled sporeda za naslednji dan. 22.15 Ples ob radijskem snemanju. 23.00 Poročila. 23.05 Nočni komorni koncert del B. Smetane in V. Novaka. 24.00 Zgodnja poročila in zaključek oddaje.

NEDELJA, 20. NOVEMBRA

II. PROGRAM
12.00 Nedeljski simfonični koncert. 13.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved. 13.10 Zabavni zvoki. 13.45 Iz solistične glasbe. 14.15 Pevske in plesni ritmi. 15.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved. 15.10—16.00 Popularen operni koncert.

MESTNI KINO PTUJ predvaja od 18. do 20. novembra francosko-italijanski barvni film »Ženska in njena igralka«, od 22. do 24. novembra japonski barvni film »Streha Japonske«.

KINO »SVOBODA« KIDRIČEVO predvaja 19. in 20. novembra ruski barvni film »Tajnost dveh oceanov«, 25. in 24. novembra italijanski barvni film »Arrivederci Roma«.

KINO MAJSPEK predvaja 19. in 20. novembra jugoslovanski film »Edini izhod«.

KINO MURETINCI predvaja 19. in 20. novembra francoski film »Zakon je zakon«.

NOVI DAROVALCI KRVI

Dne 25. oktobra so darovali kri delavci Tekstilne tovarne Ptuj. Vsem darovalcem iskrena hvala!

Darovalci so: Gorčan Ivan, Žižek Franc, Plohl Janez, Judič Ostoja, Letić Marija, Furman Anica, Vogrinec Stanka, Sara Marija, Striša Alojz, Ponikvar Martin, Jernejčič Marija.

Dne 27. oktobra so darovali kri prebivalci Rogoznice in okolice. Vsem darovalcem in organizatorjem Vela Konradu in Voda Konradu se iskreno zahvaljujemo.

Darovalci so: Janžekovič Alojz, Herga Terezija, Menoni Marija, Hajduk Marija, Širc Neža, Kolarič Apolonija, Čeruš Marica, Zelenik Terezija, Kramberger Francika, Petrovič Marica, Petrovič Marija, Tili Elizabeta, Prosenjak Terezija, Stebih Ivanka, Vamberger Lizika, Robin Justina, Zitnik Stanislava, Bračič Terezija, Čeh Liza, Vojsk Roza, Zamuda Neža, Kavčevič Marija, Junger Katarina, Lešnik Ivana, Zamuda Zefka, Vela Konrad, Lešnik Alojz, Zelenko Osvald, Robin Ivan, Menoni Stanek, Pečnik Jože, Arnuš Tomaž, Voda Konrad, Knez Ivan, Toplak Janez, Knez Gabrijel, Kolarič Alojzija, Kramberger Marija, Cenčič Hilda, Nadižar Fani.

Dne 3. in 8. novembra pa so darovali kri prebivalci Cirkove in okolice. Organizatorju Francu Dobču in vsem darovalcem iskrena hvala.

Darovalci so: Gradišnik Ivanka, Polanec Julijana, Frančič Neža, Kovarčič Pepca, Česan Stefi, Napast Justina, Predikar Marija, Dobič Marjeta, Gojkošek Anica, Sagadin Terezija, Peršuh Marija, Pernat Julijana, Klasinc Neža, Drevišek Marija, Lorper Barbara, Purg Amalija, Korošec Martin, Kovarčič Lizika, Klasinc Jože, Zupančič Franc, Jernejčič Anton, Peršuh Franc, Sagadin Simon, Ficjan Marija, Pernat Jože, Peteršek Anton, Pernat Alojz, Modic Martin, Vedernjak Hugo, Zupančič Marija, Vidovič Marija, Baštevč Matilda, Knafelc Alojz, Lah Marija, Horvat Valentin, Foštnar Ottilja, Solatnik Jaka, Kmetec Anton, Benčič Ludvik, Kmetec Viktor, Čelan Agata, Vg Marija, Kmetec Katica, Potisk Silva, Pakja Adam.

Ostali so še: Žgeč Franc, Anžel Franc, Grabar Ivanka, Pernak Marija, dr. Gaberšek Ivo, Menoni Alojz, Droč Marja, Vavpotič Ivan, Valh Elizabeta, Jakopin Valter, Voljec Helena, Urek Irma.

Dne 12. novembra pa je bil odvzem krvi v Majšperku. Vsem odzivnim in organizatorju Jere Veri se iskreno zahvaljujemo.

Darovalci so: Klaneček Simon, Hajnal Mirko, Peteršek Zinka, Potočnik Jože, Foštnar Jakob, Pišek Ottilja, Veg Alojz, Erka Marija, Mesarič Terezija, Škela Jožica, Senegačnik Suzana, Tačga Marica, Hajnal Nežica, Karneža Martina, Vrečko Karel, Dvoršak Terezija, Skela Karel, Novak Marija, Korže Nada, Ljorčjan Marija, Tajnikar Stanka, Osenčič Ana, Praprotnik Marija, Klaneček Hilda, Znidarko Marija, Korošec Jože, Vladošević Stevo, Lorbar Anton, Novak Franc, Vodušek Jože, Trs Terezija, Jeka Marija, Krapež Marija, Potočnik Marija, Petrovič Ivan, Bombek Ivanka.

Splošna bolnišnica Ptuj
Rdeči križ Ptuj

TERENSKA SLUŽBA ZDRAVNIKOV

Hišne obiske vršijo zdravniki Zdravstvenega doma Ptuj od 18. do 24. nov. 1960 po sledečem razporedu:

- 18. dr. Slobodan Zakula,
- 19. dr. Franc Rakuš,
- 20. dr. Franc Rakuš,
- 21. dr. Slobodan Zakula,
- 22. dr. Ladislav Pirc,
- 23. dr. Franc Rakuš,
- 24. dr. Milan Carli.

Hišne obiske na področju Zdravstvene postaje Juršinci naročate osebno pri ZP Juršinci po možnosti v dopoldanskih urah, v nujnih primerih tudi telefonično na pošto. Zdravnik ZP Juršinci bo vršil obiske na domu na področju KU Juršinci, KU Polenšk in KU Vitomarci ter bližnje okolice v popoldanskih urah.

Zdravstvena postaja v Juršincih posluje vsak ponedeljek od 14. do 19. ure, ostale dneve pa od 8. do 13. ure.

Zdravstvena postaja Podlehnik posluje vsak ponedeljek, sredo in petek od 14. ure dalje; Vse informacije in naročila hišnih obiskov sprejema dežurni center Zdravstvenega doma Ptuj, telefon števil. 80.

Hišne obiske naročate v dopoldanskih urah. Pozneje naročeni hišni obiski se bodo izvršili samo v nujnih primerih.

Protituberkulozni dispanzer Zdravstvenega doma Ptuj posluje do nadaljnjega razen torka od 7. do 13. ure. Rentgenski pregledi pljuč bolnih na TBC in zdravilne se vrši ob torkih od 13. do 18. ure, ob sobotah od 7. do 13. ure. Ob sredoah so rentgenski pregledi pljuč za vse ostale osebe.

Specialistične ambulante poslujejo:

Internistična dnevno razen srede in sobote od 12. do 14. ure; Očesna specialistična ambulanta ob torkih od 17.30 dalje; ob sredoah in sobotah od 13. ure dalje; Specialistična ambulanta za ušesa, nos in grlo ob sredoah in sobotah od 13. ure dalje; Neurološka specialistična ambulanta ob ponedeljkih od 13. ure dalje; Dermatovenerološka ambulanta ob torkih in sobotah od 13.30 do 16. ure. Rentgenski pregledi želodca so ob ponedeljkih in četrtnkih od 7. do 12. ure.

Uprava ZD Ptuj

TRŽNE CENE
NA PTUJSKEM ŽIVILSKEM TRGU
V SREDO, 16. NOVEMBRA 1960

POVRTNINA: krompir 20, čebula 50—60, česen 120—150, rdeča pesa 40, korenček 50, peteršilj 60, luščeni fižol 70, špinata 80, solata v glavah 70, por 50, zelje v glavah 40, ohrovt 30, solata en-dijva 40—50, koleraba 50, fefenolj 260, rdeče zelje 20.

SADJE IN SADEŽI: jabolka 40—50, hruške 50—60, kostanji 50, orehi 240, med 450, pečeni kostanji 80.

ZITARICE IN MLEVSKI IZDELKI: pšenica 40, koruza 40, proso 50, koruzni zdrob 50, ajdova moka 60, koruzna moka 40.

MLEKO IN MLECNI IZDELKI: mleko 40, smetana 200, sir 50—100, suruvno maslo 500.

PERUTNINA IN JAJCA: kokoši 500—750, piščanci 600—800, jajca 24.

Obvestilo kmečkim zavarovalcem

Zelezniški zdravstveni dom — splošna ambulanta Ptuj, Ormoška cesta 2, od 15. novembra 1960 dalje vsak dan razen nedelje ordinira od 13. do 15. ure (od 1. do 3. ure) tudi za kmečke zavarovalce. — Podružnica socialnega zavarovanja Ptuj.

OPOZORILO

Kmetijsko gospodarstvo »HALOZE« bo v dneh od 21. novembra 1960 dalje škropilo sadovnjake proti voluharju z močnim strupom, ki je za življenje ljudi in živali smrtno nevaren.

Opozorjamo prebivalce na območju Zavrča, Borla, Cir-kulan, Dravinjskega vrha, Mestnega vrha, Podlehnik in Dole-ne, da je vstop na posebej označenih sadovnjakov (ki bodo posebej označeni) SMRTNO NEVAREN za ljudi in vse živali.

Škropljenje bo na območju sledečih katastrskih občin in parcel:

- K. o. Mestni vrh (celoten) — vsi sadovnjaki KG Haloze;
- K. o. Gorčan na parceli Podkužnjak;
- K. o. Hrastovec na parceli Šlog;
- K. o. Turški vrh na parceli Pogoriše;
- K. o. Gorenjski vrh na parceli Feljar, šparkasa;
- K. o. Korenjak na parceli Spevan graba;
- K. o. Veliki vrh na parceli Klinčeva graba;
- K. o. Pristava na parceli banovinsko;
- K. o. Majski vrh na parceli Jurcovo, Zorčič, pri upravi Podlehnik, Maško;
- K. o. Ljubstava na parceli Portashevo, Glihakošek, Ekelšek, Fogel, Kazimir, Kastner, meniško, Pernatovo;
- K. o. Dravinjski vrh na parceli Korajoš, barcovo, Gromošek in Ostjenovo;
- K. o. Dežno na parceli v Dolni — posojilnica.

Vstop na navedene parcele je nevaren, zato je prepo-vedan za dobo šestih tednov po škropljenju.

KMETIJSKO GOSPODARSTVO HALOZE — PTUJ

Rokomet

Drava : Kamnica 16:15 (11:7)

V nedeljo je bila ponovna prvenstvena tekma med ekipo iz Kamnice in domačo Dravo.

Prva tekma je bila pred me-secem v Ptuj in je bil rezultat 16:10 (7:8) za Dravo. Vendar je vodstvo RK Kamnice vložilo takoj po tekmi protest (zaradi alabega sojenja sodnika), katerega so forumi na podvezi rešili pozitivno za Kamnico in določili ponovno tekmo, ki je bila odigra-na v nedeljo, 13. novembra.

Ponovna tekma je bila precej groba in ni bila na visoki ravni. Začetek je pripadel domačinom, ki so po nekaj minutah igre krepko vodili. Vodstvo so obdr-žali do odmora. V drugem pol-času so domačini popustili in so se jim gostje nevarno približali.

Sirelstvo

V počastitev 10. obletnice del-samoupravljanja tovarne aluminija in glinice — Kidričevo je bil v nedeljo, 13. t. m., na strelišču v Kidričevem turnir z MK puško. Sodelovali so 4 članske ekipe 7 kolektivov, ki so dosegle na-slednje rezultate:

1. TAM (Mbr.) 830 krogov, 2. Kidričevo 812, 3. Zeleniška del. (Ptuj) 783, 4. TAP (Ptuj) 745, 5. Impol (Slov. Bistrica) 743, 6. Del-ta (Ptuj) 685, 7. Majšperk 530 krogov.

Od posameznikov so bili naj-uspešnejši:

1. Sovič (TAM) 231 krogov, 2. Savnik (TAM) 221, 3. Pučko (Kidr.) 218, 4. Pal (Kidr.) 218, 5. Koželj (Zel.) 217 krogov itd.

Za sodelovanje se je tekmoval-cem v imenu del. sveta in uprav-nega odbora in uprave tovarne Kidričevo zahvalil Hojnik Franc in podelil prvim trem ekipam le-pe spominske trofeje. KA

Delavske igre v razmahu

Sindikalno prvenstvo se pribli-žuje koncu. Nogometne tekme so vedno bolj zanimive in borbene.

V tretjem kolu so se tekme končale z naslednjim rezultatom: Avtooprema : Gozdarji 1:4 (1:1), Panonija : Tiskarna 5:1 (2:1), Ki-dričevo : Pekarne 5:1 (3:0).

Četrto kolo: Gozdarji : Pano-nija 2:1 (0:1), Avtooprema : Pe-

Zmagala Aluminija na domačem terenu in poraz Drave v Mariboru

Aluminij : Korotan (Prevalje) 5:4

V nedeljo je bila odigrana no-gometna tekma mariborske po-dveze med Korotanom iz Prevalj in domačim Aluminijem. Domača enajstorka se je v prvem delu zelo izkazala, saj je takoj v za-četku prišla v vodstvo z 2:0. Na-knad domačinov je bil zelo efi-kasen in je bilo pričakovati, da bo prišlo do katastrofe gostov. Fo-mljena domača ekipa je pričela s hitro in prodorno igro in so vsi napadi bili zelo nevarni. Do kon-ca polčasa je domače moštvo vo-dilo s 5:0. Toda drugi del igre je bil povsem drugačen. Gostje so prevzeli igro v svoje roke in ne-varno ogrožali vrata domačinov.

Ni trajalo dolgo in gostje doseže-jo prvi gol. Domača obramba je bila precej nesigurna in gostje pridejo v ofenzivno in napadi po-stanejo vedno pogostejši. V zad-njih sekundah igre gostje zmanj-

Sodnik (ki ni bil popolnoma kos nalogi!) je moral tekmo večkrat prekiniti zaradi grobe igre obeh moštev.

Zadnje minute igra so bile zelo živahne in je prišlo skoraj do izenačenja.

Zmagala je Drava z minimal-no razliko. Najboljši igralec na terenu je bil vratar Drave, ki je ubranil mnogo nevarnih strelav.

Strelci golov so bili: Černezel, Kranjc in Širovnik po 4, Koren 2, Gajzer in Toplak po 1. Za go-ste je dosegel največ golov Pirš in sicer 6.

Po članski tekmi so igrali pio-narji Drave prijateljsko tekmo proti reprezentanci ptujskih osemletk. Zmagali so pionirji Drave z 11:6. KF

karne 5:1 (2:0), Kidričevo : Ti-skarna 3:1 (1:0).

Ostale tekme bodo v tem tednu.

Velika živahnost v Kidričevem

V počastitev 10. obletnice de-lavskega samoupravljanja je po-stalo v Kidričevem zelo živahno in se organizirajo razna športna tekmovanja.

V petek se odigra nogometna tekma med reprezentanco sindi-katov Ptuja in reprezentanco Ki-dričevega. Zmagovalec tega sre-čanja prejme lep pokal.

V soboto bo šahovski dvoboj na 20 deskah med reprezentanco sindikatov Ptuja in Kidričevega.

Judo sekcija je imela občni zbor

Pred nekaj dnevi se je priklju-čila športnemu društvu SD Dra-va novo-ustanovljena judo sek-cija. Judo sekcija šteje 56 članov, ki redno trenirajo. V zadnjem času so se vajam pridružile še ženske, tako da je danes vklju-čenih že 6 tekmovalk. Na občnem zboru so člani sprejeli pravilnik sekcije, toda niso rešili perečega vprašanja, saj nujno potrebujejo razne rekvizite. Vodstvo sekcije je prevzel dolgoletni agini dela-vec Voda Ivan. Sekcija predvide-va, da bo v mesecu decembru že prva prireditve v Ptuj. pa

Drava : Kovinar (Maribor) 1:5

V nedeljo je bila odigrana pr-venstvena tekma med vodčim moštvom Kovinarjem in Dravo. Vsi so pričakovali, da bo tekma zelo zanimiva, toda le prvi del tekme je bil interesanten. V moštvu Kovinarja nastopajo vsi člani bivšega Branika. Nogometaši Drave so vzeli tekmo precej resno in nepričakovano dosegli prvi gol. Nato je postala igra nezanimiva in domačini, kot tehnično boljše moštvo prevzemajo iniciativo v svo-je roke. V drugem delu stalno prevladujejo domačini in brez ve-likih težav dosežejo rezultat 5:1.

Prijatelj v stiski

(Nadaljevanje)
demu soamenjaku in obljubi, da ga sprejema v svojo pisarno, če preplava ta odsek.

Moja pobuda ga je nekoliko pre-senetila.

»Saj ste rekli, da znate dobro plavati.« sem dodal.

Namesto odgovora je skomignil z ramen. Nekaj časa me je gle-dal, potem pa prikimal.

»Velja,« je rekel. »Kdaj naj storim?«

Pogledal sem na uro. Bilo je nekaj minut čez deseto.

Vsa ta stvar ne bo trajala več kot uro in četrto,« sem rekel. »Pri-dem k zalivu Tarume ob pol dva-najstih. Peljal vas bom v klub, preoblečete se in pojdeva skupaj na obed.«

Stankla sva si roke. Zlezel sem mu roko. Odšel je. Vse dopoldne sem imel veliko opravkov, tako da sem se moral zelo potruditi, da

bi bil točen. A zaman sem hitel. Moj mlad prijatelj se tam nikoli ni prikazal.

»Bržkone se je v poslednjem hipu zbal?« sem vprašal.

»Ne, na se zbal. Stori je tako, kakor sva se bila dogovorila. Ampak, saj veste, alkohol in neredno življenje mu je uničilo zdravje. Sele tretji dan so potegnili iz vode njegovo truplo.«

Nekaj časa n'sem bil zmožen besede, tako me je pretreslo nje-govo pripovedovanje. Naposled sem ga vprašal:

»Ko ste Burtonu obljubili služ-bo, ste domnevali, da utone?«

Zasmejal se je s svojim tihim, dobrodušnim smehom in njegove ovčje modre oči so mehko ostale na meni. Popraskal se je po bradi.

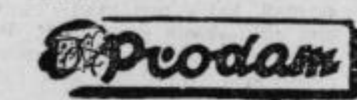
»Da povem po pravici, takrat nisem mel v pisarni nobenega prostega mesta.«

Prevedel B. K.

Objave in oglasi

GOSPODINJ. POMOČNICO sprejem. Vprašajte v slašičarni Vi-dovič.

32-BASNO, NOVO KLAVIRSKO HARMONIKO ugodno prodam. Cena 25.000 d.n. — Naslov v upravi.

ZENSKO KOLO, dobro ohranjeno, ugodno prodam. — Naslov v upravi.

RAZNO RABLJENO POHIŠTVO ugodno prodam. Vprašajte: Jer-man, Vičavska pot 19 a.

PRODAMO DVE OSEBNI TATRI v voznem in registriranem stanju, ter motorno kolo Gilera 500 cm v voznem stanju. Avto-moto Ptuj.

NAMIZNI ŠTEDILNIK prodam. — Naslov v upravi.

Prodamo osebni avtomobil Mercedes 170 S v voznem in registriranem stanju. — ObLO Ptuj

Trgovsko podjetje »Zarja« v Ormožu prodaja šest kompletnih dobro ohranjenih izloženih rolet